

ЗАКОН О РЕВИЗИЈИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин обављања ревизије финансијских извештаја, обавезност ревизије, стручна оспособљеност лица и лиценце за обављање ревизије, давање и одузимање дозволе за рад друштвима за ревизију и самосталним ревизорима, надзор над обављањем ревизије, Комора овлашћених ревизора (у даљем тексту: Комора), оснивање и надлежности Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије, међународна сарадња са надлежним телима у области надзора, као и друга питања у вези са ревизијом.

Дефиниције

Члан 2.

Поједини појмови, у смислу овог закона, имају следећа значења:

1) ревизија финансијских извештаја (у даљем тексту: ревизија) је поступак провере и оцене финансијских извештаја, као и података и метода који се примењују при састављању финансијских извештаја на основу којих се даје независно стручно мишљење о томе да ли финансијски извештаји у свим материјално значајним аспектима дају истинит и поштен приказ финансијског стања и резултата пословања правног лица у складу са одговарајућом регулативом за израду финансијских извештаја;

2) законска ревизија означава ревизију редовних годишњих и консолидованих финансијских извештаја, састављених у складу са законом којим се уређује рачуноводство, а која је по овом закону обавезна;

3) друштво за ревизију је привредно друштво са седиштем у Републици Србији, основано у складу са законом којим се уређују привредна друштва и које у складу са овим законом има важећу дозволу за обављање ревизије;

4) ревизорско друштво државе чланице је правно лице, без обзира на његову правну форму, које има дозволу надлежног органа државе чланице Европске уније (у даљем тексту: држава чланица) за обављање законске ревизије;

5) ревизорско друштво треће земље је правно лице, без обзира на његову правну форму, које има дозволу надлежног органа треће земље за обављање законске ревизије;

6) овлашћени ревизор је физичко лице које је, у складу са овим законом, положило испит за стицање звања овлашћени ревизор, а које нема важећу лиценцу за обављање ревизије;

7) лиценцирани овлашћени ревизор је физичко лице које је, у складу са овим законом, положило испит за стицање звања овлашћени ревизор и има важећу лиценцу за обављање ревизије;

8) самостални ревизор је лиценцирани овлашћени ревизор који, у складу са овим законом, има важећу дозволу да обавља ревизију као предузетник;

9) —ревизор државе чланице је физичко лице које има важећу исправу надлежног органа државе чланице за обављање законске ревизије;

10) ревизор треће земље је физичко лице које има важећу исправу надлежног органа треће земље за обављање законске ревизије, искључујући држављане Републике Србије који су ту исправу стекли у бившим чланицама СФРЈ, а које нису чланице Европске уније;

11) ревизор групе је друштво за ревизију које врши законску ревизију консолидованих финансијских извештаја;

12) мрежа означава организацију која:

(1) за циљ има међусобну сарадњу и којој припадају друштва за ревизију, односно самостални ревизори, и

(2) која за циљ има расподелу добити или трошкова, или има заједничко власништво, контролу или управу, заједничку политику и процедуре контроле квалитета обављања ревизије, заједничку пословну стратегију, коришћење заједничког имена или значајног дела стручних ресурса;

13) повезано ревизорско друштво са друштвом државе чланице је друштво за ревизију које је са ревизорским друштвом државе чланице повезано заједничким власнишвом, контролом или управљањем;

14) ревизорски извештај је извештај о обављеној ревизији који издаје друштво за ревизију, односно самостални ревизор у складу са овим законом и Међународним стандардима ревизије;

15) надлежни органи су овлашћени органи или тела држава чланица и трећих земаља за уређивање ревизије и/или за надзор ревизора и ревизорских друштава, као и за сарадњу са надлежним органима других држава у области ревизије;

16) —Међународни стандарди ревизије и Међународни стандард контроле квалитета (у даљем тексту: МСР) су Међународни стандарди ревизије (International Standards on Auditing - ISA) и Међународни стандард контроле квалитета (International Standard on Quality Control - ISQC) и са њима повезани ставови и стандарди које је објавио Одбор за међународне стандарде ревизије и услуга уверавања (International Auditing and Assurance Standards Board - IAASB) Међународне федерације рачуновођа (International Federation of Accountants - IFAC), измене ових стандарда, као и будући стандарди издати или прихваћени од стране овог тела, чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија (у даљем тексту: Министарство);

17) Међународни стандарди финансијског извештавања (у даљем тексту: МСФИ) су Међународни стандарди финансијског извештавања (МСФИ) и Међународни стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП), ближе дефинисани законом којим се уређује рачуноводство;

18) Кодекс професионалне етике ревизора је Кодекс етике за професионалне рачуновође Међународне федерације рачуновођа (IFAC Code

of Ethics for Professional Accountants), на основу којег Комора доноси свој Кодекс или одлучи да примењује директно Кодекс етике за професионалне рачуновође Међународне федерације рачуновођа;

19) Међународни стандарди едукације су Међународни стандарди едукације за професионалне рачуновође (International Education Standards - IES) које је усвојила Међународна федерација рачуновођа;

20) друштвима од јавног интереса сматрају се:

(1) велика правна лица разврстана у складу са законом којим се уређује рачуноводство;

(2) правна лица која се сматрају јавним друштвима у складу са законом којим се уређује тржиште капитала;

(3) сва правна лица које Влада на предлог надлежног министарства прогласи правним лицима од јавног интереса за Републику Србију, независно од њихове величине;

21) —непрактичар је физичко лице, које најмање три године пре чланства у Одбору за јавни надзор над обављањем ревизије, није вршило ревизије, није имало право гласа у друштву за ревизију, није било директор, односно члан органа управљања или надзора друштва за ревизију и није било запослено у друштву за ревизију;

22) кључни ревизорски партнер је:

(1) лиценцирани овлашћени ревизор којег друштво за ревизију, односно самостални ревизор именује за одређени ревизорски посао као главно и одговорно лице за вршење законске ревизије у име друштва за ревизију, односно у име самосталног ревизора и који потписује ревизорски извештај;

(2) у случају ревизије групе - лиценцирани овлашћени ревизор којег друштво за ревизију именује као главно и одговорно лице за вршење законске ревизије на нивоу групе и који потписује извештај о ревизији групе;

23) трећа земља је држава која није чланица Европске уније;

24) повезана лица су повезана лица у смислу закона којим се уређују привредна друштва;

25) филијала друштва за ревизију представља организациону јединицу друштва за ревизију без својства правног лица;

26) овлашћени интерни ревизор је физичко лице које има одговарајуће стручно звање стечено у складу са овим законом;

27) Одбор за јавни надзор над обављањем ревизије је тело које оснива Влада са надлежностима утврђеним овим законом.

Утврђивање и објављивање превода МСР

Члан 3.

Преводе МСР решењем утврђује Министарство.

Решење из става 1. овог члана, којим се одређује и датум почетка примене МСР, заједно са текстом превода МСР, Министарство објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страници Министарства.

Ко може да обавља ревизију

Члан 4.

Ревизију може да обавља:

- 1) друштво за ревизију из члана 2. тачка 3) овог закона које има у радном односу са пуним радним временом запосленог најмање једног лиценцираног овлашћеног ревизора и испуњава друге услове утврђене овим законом;
- 2) ревизорско друштво државе чланице које је за обављање ревизије добило дозволу у складу са овим законом;
- 3) ревизорско друштво треће земље које је за обављање ревизије добило дозволу у складу са овим законом;
- 4) самостални ревизор из члана 2. тачка 8) овог закона;
- 5) ревизор државе чланице који има важећу лиценцу и дозволу за обављање ревизије, које су издате од надлежног органа у Републици Србији, а који је регистрован као предузетник у Републици Србији;
- 6) ревизор треће земље који има важећу лиценцу и дозволу за обављање ревизије, које су издате од надлежног органа у Републици Србији, а који је регистрован као предузетник у Републици Србији.

Друштва за ревизију из става 1. овог члана обављају ревизију преко лиценцираних овлашћених ревизора.

Недостојност за обављање ревизије, стицање лиценци и обављање других послова у области ревизије

Члан 5.

Лица која су правоснажно осуђена за кривична дела утврђена овим законом, не могу да обављају ревизију, стичу лиценце и звања у складу са овим законом, као и да обављају друге послове у области ревизије, утврђене овим законом.

Кривична дела која одређена лица чине недостојним за обављање послова из става 1. овог члана, у смислу овог закона јесу кривична дела против права по основу рада, привреде, имовине, правосуђа, прања новца, финансирања тероризма, јавног реда и мира, правног саобраћаја и службене дужности.

Услови за издавање лиценце за обављање ревизије

Члан 6.

Лиценца за обављање ревизије (у даљем тексту: лиценца) је јавна исправа коју, у складу са овим законом, издаје Министарство.

Лиценца се издаје лицу које испуњава следеће услове:

- 1) да има положен испит за звање овлашћени ревизор;
- 2) да има стечено високо образовање на студијама другог степена у складу са законом којим се уређује високо образовање, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године;
- 3) да има најмање три године практичног радног искуства на законским ревизијама, од којих најмање две године уз надзор лиценцираног овлашћеног

ревизора. Под практичним радним искуством на законским ревизијама сматра се радно искуство, на неодређено или на одређено време, стечено у радном односу у друштву за ревизију, односно код самосталног ревизора на пословима законске ревизије;

4) да, у складу са овим законом не постоји забрана издавања нове лиценце, у случају ако му је лиценца раније одузета - до истека периода у коме постоји забрана издавања нове лиценце;

5) да није правоснажно осуђиван за кривична дела која га чине недостојним за обављање ових послова, у смислу члана 5. овог закона.

Лиценца из става 1. овог члана може бити издата ревизору државе чланице који има важећу исправу надлежног органа државе чланице за обављање законске ревизије, која по садржају одговара лиценци (лиценца, сертификат и сл.) и испуњава услове из става 2. тач. 2) - 5) овог члана.

Лиценца из става 1. овог члана може, под условима реципроцитета, бити издата ревизору треће земље који има важећу исправу надлежног органа треће земље за обављање законске ревизије, која по садржају одговара лиценци (лиценца, сертификат и сл.) и испуњава услове из става 2. тач. 2) - 5) овог члана.

За добијање лиценце ревизор државе чланице, односно ревизор треће земље дужан је да положи допунски испит из познавања прописа Републике Србије из области наведених у члану 8. став 4. тачка 1) овог закона, а које су обухваћене програмом Коморе из става 5. тог члана.

Издавање, продужење и одузимање лиценце

Члан 7.

Захтев за издавање лиценце подноси се Министарству.

Уз захтев за издавање лиценце подноси се:

- 1) уверење о положеном испиту за звање овлашћени ревизор;
- 2) доказ о стеченом образовању из члана 6. став 2. тачка 2) овог закона;
- 3) доказ о радном искуству из члана 6. став 2. тачка 3) овог закона;
- 4) потврда надлежног органа о неосуђиваности из члана 6. став 2. тачка 5) овог закона.

По захтеву за издавање лиценце Министарство доноси решење, којим се издаје лиценца или се захтев за издавање лиценце одбија.

Против решења из става 3. овог члана, не може се изјавити жалба, али се може покренути управни спор, у складу са законом.

Лиценца се издаје на период од три године и продужава се на захтев лиценцираног овлашћеног ревизора, уз доказ да је обавио континуирано професионално усавршавање, у складу са овим законом.

Захтев за продужење лиценце може се поднети најраније три месеца пре истека рока важења лиценце.

Ако се захтев за продужење лиценце поднесе по истеку рока важења лиценце, сматраће се да је поднет захтев за издавање нове лиценце.

Ако лиценцирани овлашћени ревизор не обави континуирано професионално усавршавање, односно не поднесе захтев за продужење лиценце, лиценца престаје да важи, истеком три године од дана издавања.

При подношењу захтева за продужење лиценце, кандидат мора да испуни услове из члана 6. став 2. тач. 2) - 5) овог закона и да поднесе доказ да је обавио континуирано професионално усавршавање у складу са овим законом.

По захтеву за продужење лиценце одлучује Министарство, сходном применом ст. 3. и 4. овог члана.

Лиценца се може одузети у случајевима, на начин и по поступку утврђеним овим законом.

Решењем о одузимању лиценце утврђује се и период у коме се лицу коме се одузима лиценца не може издати нова лиценца, а који не може бити дужи од пет година од дана доношења тог решења.

Министарство је дужно да по службеној дужности, без одлагања достави Комори примерак решења о издавању, односно продужењу и одузимању лиценце ради уписа у одговарајући регистар.

Испит за стицање звања овлашћени ревизор

Члан 8.

Испит за стицање звања овлашћени ревизор полаже се у Комори, у складу са овим законом.

Испит за стицање звања овлашћени ревизор обухвата потребан ниво теоријског знања из предмета релевантних за законску ревизију и способност да се такво знање примени у пракси.

Испит за стицање звања овлашћени ревизор из става 2. овог члана обухвата следеће области у целини:

- 1) општа теорија и принципи рачуноводства;
- 2) законски оквир у вези са припремањем годишњих и консолидованих финансијских извештаја;
- 3) МСФИ;
- 4) финансијска анализа;
- 5) управљачко рачуноводство;
- 6) управљање ризицима и интерна контрола;
- 7) ревизија и професионалне вештине;
- 8) МСР;
- 9) професионална етика и независност.

Испит за стицање звања овлашћени ревизор из става 2. овог члана обухвата и следеће области у делу који је релевантан за законску ревизију:

- 1) познавање прописа Републике Србије, и то:
 - (1) право привредних друштава и корпоративно управљање;
 - (2) облигационо право;

(3) прописи који регулишу вршење домаћег и међународног платног промета и преноса капитала;

(4) прописи који уређују тржиште капитала и хартија од вредности;

(5) стечај и ликвидација;

(6) порески систем;

(7) грађанско и трговинско право, као и прописи који регулишу пословање банака, друштава за осигурање и осталих финансијских институција;

(8) радно право;

2) информационе технологије и рачунарски системи;

3) микроекономија, општа и финансијска економија;

4) финансијска математика и статистика;

5) основни принципи финансијског менаџмента привредних друштава.

Испит за стицање звања овлашћени ревизор полаже се према програму који доноси Комора у складу са овим законом, а који обухвата области из ст. 3. и 4. овог члана, уз претходну сагласност Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије (у даљем тексту: Одбор за јавни надзор) и Министарства.

Ослобођење од теоријског дела испита

Члан 9.

Лице, које има диплому универзитета, односно сертификат професионалног тела које је члан међународне или европске федерације рачуновођа, којим доказује да је положило један или више предмета утврђених у програму из члана 8. став 5. овог закона, може да буде ослобођено полагања теоријског испита, односно дела испита.

Ближе услове и поступак за ослобађање полагања испита, односно дела испита из става 1. овог члана прописује Комора, уз претходну сагласност Одбора за јавни надзор и Министарства.

Континуирано професионално усавршавање

Члан 10.

Лиценцирани овлашћени ревизор је дужан да обавља континуирано професионално усавршавање у циљу одржавања и унапређења теоријског знања, професионалних вештина и професионалних вредности у складу са захтевима Међународних стандарда едукације.

Програм континуираног професионалног усавршавања из става 1. овог члана доноси Комора, у складу са овим законом.

Обуку у циљу спровођења континуираног професионалног усавршавања, поред Коморе, могу, уз претходно прибављену сагласност Одбора за јавни надзор да пружају и:

1) високошколске установе;

2) професионална тела, односно организације, као и друга правна лица, која поседују одговарајуће техничке, организационе и административне капацитете, тако да обезбеђују квалитет обуке који је у складу са програмом континуираног професионалног усавршавања из става 2. овог члана;

3) друштва за ревизију, која поседују одговарајуће техничке, организационе и административне капацитете за организацију обуке.

По завршетку сваке појединачне обуке у вези са континуираним професионалним усавршавањем, лиценцираном овлашћеном ревизору се издаје потврда.

Потврда садржи назив области које су биле предмет обуке, као и број часова трајања обуке.

II. ДРУШТВО ЗА РЕВИЗИЈУ И САМОСТАЛНИ РЕВИЗОР

Услови у погледу учешћа у капиталу и састав органа управљања

Члан 11.

Ревизију могу да обављају друштва за ревизију у којима:

1) већину акција или удела у капиталу имају друштва за ревизију, односно лиценцирани овлашћени ревизори или ревизорска друштва држава чланица, односно ревизори држава чланица;

2) већина, а највише до три четвртине чланова органа управљања морају да буду лиценцирани овлашћени ревизори или друштва за ревизију, односно ревизори или ревизорска друштва држава чланица.

Ако се орган управљања из става 1. тачка 2) овог члана састоји од два члана, један од њих мора да буде лиценцирани овлашћени ревизор или друштво за ревизију, односно ревизор или ревизорско друштво државе чланице.

Ако орган управљања из става 1. тачка 2) овог члана чини један члан, он мора да буде лиценцирани овлашћени ревизор или друштво за ревизију, односно ревизор или ревизорско друштво државе чланице.

Оснивање и орган управљања друштва

Члан 12.

Друштво за ревизију оснива се у складу са законом којим се уређују привредна друштва, осим ако овим законом није друкчије уређено.

Друштво за ревизију може имати једног или више чланова органа управљања.

Најмање један члан органа управљања друштва за ревизију мора активно да говори српски језик.

За члана органа управљања друштва за ревизију не може бити именовано лице које је правоснажно осуђивано за кривична дела која га чине недостојним за обављање те функције, у смислу члана 5. овог закона.

Лиценцирани овлашћени ревизори који су чланови органа управљања друштва за ревизију морају да буду запослени у друштву за ревизију са пуним радним временом и да заступају друштво за ревизију без ограничења.

Лица која нису чланови органа управљања друштва за ревизију, а овлашћена су за заступање друштва за ревизију морају да буду лиценцирани овлашћени ревизори.

Дозвола за обављање ревизије

Члан 13.

Дозволу за обављање ревизије на основу које се друштво за ревизију, односно самостални ревизор региструје за обављање ревизије, решењем издаје Министарство.

Министарство је дужно да по службеној дужности, без одлагања достави Комори примерак решења из става 1. овог члана ради уписа у одговарајући регистар.

Правно лице, које нема дозволу за обављање послова ревизије, у складу са овим законом, не може у обављању делатности користити назив „ревизија”.

Дозвола за обављање ревизије може се одузети, у складу са овим законом.

Решењем о одузимању дозволе утврђује се и период у коме се друштву за ревизију коме се одузима дозвола не може издати нова дозвола, а који не може бити дужи од пет година од дана доношења тог решења.

Захтев за издавање дозволе за обављање ревизије

Члан 14.

Захтев за издавање дозволе за обављање ревизије, оснивач друштва за ревизију, односно самостални ревизор подноси Министарству, после оснивања и уписа у одговарајући регистар који се води код Агенције за привредне регистре.

Уз захтев из става 1. овог члана подноси се:

1) статут или оснивачки акт друштва за ревизију, односно самосталног ревизора у складу са законом којим се уређују привредна друштва;

2) доказ о испуњавању услова из чл. 6. и 11. овог закона;

3) фотокопија личне карте, односно пасоша, ако је оснивач физичко лице, односно извод из одговарајућег регистра, ако је оснивач правно лице;

4) за осниваче који су ревизорска друштва држава чланица, односно за ревизорска друштва трећих земаља, мишљење надлежног органа (института, коморе, удружења и сл.), које обухвата:

(1) садржај прописа државе чланице, односно треће земље који уређују услове за обављање ревизије и проверу квалитета обављања ревизије;

(2) изјаву надлежног органа да ревизорско друштво државе чланице, односно ревизорско друштво треће земље, има право да обавља ревизије или да постоје могућа ограничења у обављању ревизије;

(3) изјаву надлежног органа да ће Министарство обавештавати о свим мерама провере квалитета рада изреченим ревизорском друштву државе чланице, односно ревизорском друштву треће земље;

5) списак лица која су повезана са оснивачима са описом начина повезаности;

6) податке о лиценцираним овлашћеним ревизорима који ће обављати ревизију са доказима о раду на неодређено радно време са пуним радним временом;

- 7) доказе о осигурању од одговорности и плаћању премије осигурања;
- 8) општи акт којим се уређује методологија обављања ревизије, по претходно прибављеном мишљењу Коморе;
- 9) општи акт о чувању документације о ревизији;
- 10) општи акт о чувању пословне тајне;
- 11) другу документацију по захтеву Министарства на основу које је могуће утврдити да ли је друштво за ревизију, односно самостални ревизор кадровски, технички и организационо способно да обавља ревизију.

Дозвола за обављање ревизије не може се издати привредном друштву коме је безусловно била одузета дозвола, за време трајања забране из члана 13. став 5. овог закона.

У периоду важења забране из става 3. овог члана, дозвола за обављање ревизије се неће издати ни друштву за ревизију чији је оснивач био и оснивач друштва за ревизију коме је била одузета дозвола у смислу члана 13. став 5. овог закона.

Одлучивање о захтеву

Члан 15.

По захтеву за издавање дозволе из члана 14. овог закона Министарство доноси решење, којим се издаје дозвола или се захтев за издавање дозволе одбија.

Против решења из става 1. овог члана, не може се изјавити жалба, али се може покренути управни спор, у складу са законом.

Самостални ревизор

Члан 16.

Самостални ревизор као предузетник може истовремено да има само једну дозволу за обављање ревизије.

Самостални ревизор из става 1. овог члана не може обављати друге делатности осим ревизије и послове из члана 33. овог закона, нити може бити оснивач друштва за ревизију или другог привредног друштва.

Самостални ревизор не може бити у радном односу код другог послодавца, не може имати друге регистроване самосталне делатности или статус законског заступника, директора, члана или председника надзорног одбора и извршног одбора у правном лицу, односно повезаном правном лицу са правним лицем код кога се обавља ревизија, члан или председник управног и извршног одбора банке, заступник државног капитала, стечајни управник, прокурива и лице које уговором о раду има утврђену забрану конкуренције.

Самостални ревизор не може да обавља законску ревизију друштава од јавног интереса.

Самостални ревизор не може да обавља ревизију консолидованих финансијских извештаја.

Сходна примена закона на самосталне ревизоре

Члан 17.

Одредбе овог закона које се односе на друштва за ревизију примењују се и на самосталног ревизора, осим ако овим законом није друкчије уређено.

Осигурање од одговорности

Члан 18.

Друштво за ревизију дужно је да се осигура од одговорности за штету коју учини правном лицу код кога обавља ревизију, односно трећем лицу у случају повреде уговора о ревизији, односно повреде правила обављања ревизије.

Износ најниже суме осигурања на основу које се плаћа премија осигурања за појединачни осигурани случај за сваку пословну годину утврђује се као већи износ од следећих износа:

- 1) од највише цене за услуге ревизије на основу појединачног уговора о ревизији помножено са 15;
- 2) од збира цена за услуге ревизије на основу свих уговора о ревизији, помножено са 2,5.

Појединачни осигурани случај из става 2. овог члана је штета настала у вези са појединачним извештајем о ревизији.

Уговор о сарадњи

Члан 19.

Друштво за ревизију са запосленим само једним лиценцираним овлашћеним ревизором, односно самостални ревизор дужни су да закључе уговор о сарадњи у којем са другим друштвом за ревизију или самосталним ревизором уговарају да ће у случају ако лиценцирани овлашћени ревизор запослен у друштву за ревизију, односно самостални ревизор не буду могли због неспособности за рад да испуне своје обавезе из уговора о ревизији, то урадити друго друштво за ревизију или самостални ревизор у складу са овим законом.

Друштво за ревизију, односно самостални ревизор дужни су да у уговору о ревизији који се закључује са правним лицем код којег се обавља ревизија предвиде и ближе уреде могућност испуњења обавезе из уговора о ревизији у складу са ставом 1. овог члана.

Извештај о транспарентности

Члан 20.

Друштво за ревизију које обавља ревизију друштва од јавног интереса у смислу овог закона дужно је да у року од три месеца од истека календарске године објави на својој интернет страници или интернет страници Коморе годишњи извештај о транспарентности који садржи:

- 1) опис правне форме и структуре власништва друштва за ревизију;
- 2) опис мреже, као и њено правно и структурно уређење, ако друштво за ревизију припада мрежи;

- 3) опис управљачке структуре друштва за ревизију;
 - 4) опис интерног система контроле квалитета друштва за ревизију, као и изјаву управе о његовој ефикасности;
 - 5) датум када је извршена последња провера квалитета рада друштва за ревизију;
 - 6) списак друштава од јавног интереса код којих је то друштво за ревизију током претходне пословне године извршило законску ревизију;
 - 7) изјаву која се односи на процедуре и независност рада друштва за ревизију, којом се потврђује да је обављен интерни преглед поштовања захтева независности;
 - 8) изјаву о политици друштва за ревизију у вези са континуираним професионалним усавршавањем лиценцираних овлашћених ревизора;
 - 9) финансијске информације и податке о укупном приходу, односно приходу од обављања законске ревизије, осталих ревизија и приходу од услуга пореског саветовања и других услуга које нису повезане са ревизијом;
 - 10) информације о параметрима за утврђивање зарада кључних ревизорских партнера о обављеним ревизијама друштава од јавног интереса.
- Лице овлашћено за заступање друштва за ревизију потписује извештај о транспарентности.

III. ОБАВЉАЊЕ РЕВИЗИЈЕ

Обавезност ревизије

Члан 21.

Ревизија је обавезна за редовне годишње финансијске извештаје великих и средњих правних лица разврстаних у складу са законом којим се уређује рачуноводство, јавних друштава у складу са законом којим се уређује тржиште капитала независно од њихове величине, као и свих правних лица, односно предузетника чији пословни приход остварен у претходној пословној години прелази 4.400.000 ЕУР у динарској противвредности (законска ревизија).

Ревизија консолидованих финансијских извештаја обавезна је за матична правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје у складу са законом којим се уређује рачуноводство (законска ревизија).

За прерачунавање девизног износа из става 1. овог члана у динарску противвредност примењује се званичан средњи курс динара, који утврђује Народна банка Србије, а који важи последњег дана пословне године за коју се саставља финансијски извештај.

Ревизија финансијских извештаја правних лица и других субјеката који нису наведени у ст. 1. и 2. овог члана јесте добровољна ревизија.

Начин обављања ревизије

Члан 22.

Законска ревизија обавља се у складу са овим законом, другим законима који уређују обавезну ревизију финансијских извештаја код појединих правних лица, МСР и Кодексом професионалне етике ревизора.

Добровољна ревизија финансијских извештаја обавља се сходном применом закона и других аката из става 1. овог члана.

Лица која непосредно обављају ревизију

Члан 23.

Ревизију обављају лиценцирани овлашћени ревизори, запослени у друштву за ревизију, односно самостални ревизор под условом да су чланови Коморе.

Друштво за ревизију, односно самостални ревизор могу поједине послове у поступку ревизије да повере и другим лицима која су запослена у друштву за ревизију, односно код предузетника - самосталног ревизора, а која немају лиценцу за рад на пословима ревизије, под условом да је њихов рад планиран и надзиран од стране лиценцираног овлашћеног ревизора.

Ревизију редовних годишњих и консолидованих финансијских извештаја великих правних лица у смислу закона којим се уређује рачуноводство, може да обавља друштво за ревизију које има у радном односу са пуним радним временом запослена најмање четири лиценцирана овлашћена ревизора, осим ако посебним законом није друкчије уређено.

Избор друштва за ревизију

Члан 24.

Скупштина, односно орган утврђен општим актом правног лица код којег се врши ревизија, бира друштво за ревизију најкасније до 30. септембра пословне године на коју се ревизија односи.

Рок из става 1. овог члана може да буде и дужи у случају ревизије консолидованих финансијских извештаја.

Изузетно од става 1. овог члана скупштина, односно орган утврђен општим актом правног лица код којег се врши ревизија, а које финансијске извештаје саставља са стањем на последњи дан пословне године која је различита од календарске, бира друштво за ревизију најкасније три месеца пре истека тако одређене пословне године на коју се ревизија односи.

Уговор о ревизији

Члан 25.

Међусобна права и обавезе друштва за ревизију и правног лица код којег се врши ревизија уређују се уговором о ревизији.

Уговор о ревизији мора бити закључен у писаном облику.

Уговор о ревизији, поред елемената прописаних законом којим се уређују облигациони односи, мора да садржи и:

- 1) структуру ревизорског тима, са навођењем стручних квалификација чланова ревизорског тима;
- 2) податке о планираном броју сати за обављање ревизије, по члановима ревизорског тима;
- 3) одредбу да ревизорско друштво по завршетку ревизије саставља обрачун потрошених сати по члановима ревизорског тима и испоставља коначни рачун;

4) укупну цену за услугу ревизије.

Друштва за ревизију не могу уговорене послове да уступају другим друштвима за ревизију, осим ако овим законом није друкчије прописано.

Уговор о ревизији у току обављања ревизије не може се раскинути, сем уколико за то не постоје оправдани разлози.

Разлике у мишљењима, које се односе на област рачуноводства и ревизије, правног лица код којег се врши ревизија и друштва за ревизију не могу се сматрати оправданим разлогом за раскид уговора у смислу става 5. овог члана.

Правно лице код којег се обавља ревизија и друштво за ревизију дужни су да обавесте Комору о раскиду уговора из става 5. овог члана и обустављању ревизије, уз детаљно образложење разлога који су довели до раскида.

Ангажовање стручних лица

Члан 26.

За потребе обављања ревизије из специфичних области друштво за ревизију може ангажовати стручна лица која нису лиценцирани овлашћени ревизори.

Када је у обављању ревизије за поједине специфичне области потребно стручно мишљење и оцена стручних лица, међусобна права и обавезе уређују се уговором.

Обавезе правног лица код којег се обавља ревизија

Члан 27.

Правно лице код којег се обавља ревизија дужно је да друштву за ревизију стави на располагање сву потребну документацију, исправе и извештаје, омогући приступ свим програмима и електронским записима, укључујући штампани материјал и копије на електронским медијима, као и да пружи информације о програмима и све информације потребне за обављање ревизије.

Правно лице из става 1. овог члана дужно је да у радно време обезбеди друштву за ревизију приступ и коришћење пословних просторија за обављање ревизије, као и да стави на располагање одговарајућу опрему и запослене.

Радна документација

Члан 28.

Лиценцирани овлашћени ревизор припрема целокупну радну документацију на основу које издаје ревизорски извештај.

Радну документацију коју прикупља и припрема лиценцирани овлашћени ревизор, друштво за ревизију чува најмање шест година, почевши од пословне године на коју се ревизија односи.

Радна документација, односно копије докумената прикупљених у току ревизије власништво су друштва за ревизију, поверљивог су карактера и могу се користити само за потребе ревизије, у складу са овим законом, осим ако посебним прописима није друкчије уређено.

Изузетно од става 3. овог члана, радна документација, односно документи користе се за потребе провере квалитета рада друштва за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора, као и за потребе надзора, у складу са овим законом.

Радна документација на основу које се израђује ревизорски извештај саставља се на српском језику.

Ако је лиценцирани овлашћени ревизор, односно друштво за ревизију које обавља ревизију замењено другим лиценцираним овлашћеним ревизором, односно друштвом за ревизију, претходни лиценцирани овлашћени ревизор, односно друштво за ревизију дужно је да новом лиценцираном овлашћеном ревизору, односно друштву за ревизију омогући приступ релевантној документацији која се односи на правно лице код којег се обавља ревизија.

Ако друштво за ревизију престане са радом, радну документацију су дужни да чувају акционари, односно чланови друштва за ревизију, а ако самостални ревизор престане са радом дужан је да радну документацију достави на чување Комори.

Заштита поверљивих података

Члан 29.

Лиценцирани овлашћени ревизор и друштво за ревизију, дужни су да, као поверљиве, чувају све податке, чињенице и околности које су сазнали током обављања ревизије.

Пословне тајне и информације дужна су да чувају и друга лица која раде или су радила у друштву за ревизију и којима су на било који начин доступни поверљиви подаци из става 1. овог члана.

Лица из става 2. овог члана не смеју да користе податке из става 1. овог члана, нити смеју да омогуће њихово коришћење трећим лицима.

Пословне тајне чувају се у складу са овим законом, осим ако посебним прописима није друкчије уређено.

Друштво за ревизију дужно је да омогући увид у податке у случају примене прописа који регулишу спречавање прања новца и финансирање тероризма, у преткривичним или кривичним поступцима, као и када њихово достављање писаним путем затражи суд у кривичном или преткривичном поступку.

Ревизорски извештај

Члан 30.

Ревизорски извештај саставља се у складу са МСР.

Ревизорски извештај садржи минимум следеће:

1) увод у којем се наводе финансијски извештаји који су предмет ревизије, заједно са рачуноводственим политикама које су коришћене за њихово састављање;

2) опис сврхе и обима ревизије, уз навођење стандарда ревизије у складу са којима је извршена ревизија;

3) мишљење лиценцираног овлашћеног ревизора којим се јасно изражава да ли финансијски извештаји пружају истинит и поштен преглед финансијског положаја правног лица у складу са релевантним законским

оквиром, као и да ли су годишњи финансијски извештаји у складу са посебним прописима који уређују пословање правног лица, ако је то предвиђено тим прописима. Мишљење ревизора може бити позитивно, мишљење са резервом, негативно или се овлашћени ревизор може уздржати од изражавања мишљења ако није у могућности да га изрази;

4) посебна упозорења и проблеме на које лиценцирани овлашћени ревизор жели да укаже, али без изражавања мишљења са резервом;

5) мишљење о усклађености извештаја о пословању са финансијским извештајима за исту пословну годину.

Ревизорски извештај потписује кључни ревизорски партнер.

Ревизорски извештај саставља се и објављује на српском језику.

Уз ревизорски извештај прилажу се финансијски извештаји који су били предмет ревизије.

Ревизија консолидованих финансијских извештаја

Члан 31.

Кључни ревизорски партнер као ревизор групе одговоран је за обављање ревизије консолидованих финансијских извештаја.

Лиценцирани овлашћени ревизор као ревизор групе врши преглед и чува радну документацију о ревизорском раду другог друштва за ревизију које је обавило ревизију финансијских извештаја правних лица у оквиру економске целине.

Документација из става 2. овог члана користи се за потребе провере квалитета рада друштава за ревизију, односно лиценцираних овлашћених ревизора.

Ако ревизију финансијских извештаја зависног правног лица у оквиру економске целине коју чине матична и зависна правна лица, обавља ревизор или ревизорско друштво треће земље, кључни ревизорски партнер као ревизор групе је одговоран за достављање документације о раду ревизора или ревизорског друштва треће земље за потребе контроле квалитета и надзора у складу са овим законом.

У циљу обезбеђења достављања документације из става 4. овог члана, ревизор групе треба да задржи копије такве документације или да се договори са ревизорима или ревизорским друштвима треће земље о приступу тој документацији, односно да предузме неке друге одговарајуће мере.

Ако постоје правна или друга ограничења која произлазе из националног законодавства треће земље за доставу радне документације о обављеној ревизији ревизора те земље, кључни ревизорски партнер као ревизор групе дужан је да у својој радној документацији о обављеној ревизији консолидованих финансијских извештаја наведе доказе о свим предузетим неопходним мерама ради њене доставе, као и доказе о постојању наведених правних и других ограничења.

Накнада за обављену ревизију

Члан 32.

За обављену ревизију плаћа се накнада.

Износ накнаде одређује се уговором.

Износ накнаде из става 1. овог члана не може зависити и не може да буде повезан са пружањем додатних услуга правном лицу код којег се врши ревизија.

Додатне услуге уз обављање ревизије

Члан 33.

Друштво за ревизију може, поред ревизије, у оквиру своје регистроване делатности да обавља и услуге из области финансија и рачуноводства, услуге финансијских анализа и контрола, услуге пореског и других врста пословног саветовања, услуге процене вредности капитала, имовине и обавеза, услуге судског вештачења, услуге израде и економске оцене инвестиционих пројеката и друге сродне услуге, осим ако посебним прописом није друкчије уређено.

Забрана за ревизора

Члан 34.

Лиценцирани овлашћени ревизор не може да обавља ревизију код правног лица:

- 1) у којем је власник удела или акција;
- 2) у којем је директор, односно члан органа управљања или надзора, прокурист и пуномоћник;
- 3) у којем је директор, односно члан органа управљања или надзора или прокурист његов крвни сродник у правој линији, крвни сродник у побочној линији закључно са трећим степеном сродства и супружник;
- 4) у којем је пружало услуге из члана 35. став 1. тачка 3) овог закона за годину за коју се обавља ревизија;
- 5) уколико наступе друге околности које могу да утичу на независност лиценцираног овлашћеног ревизора.

Забрана за друштво за ревизију

Члан 35.

Друштво за ревизију не може да обавља ревизију код правног лица:

- 1) у којем има уделе или акције;
- 2) које је власник удела или акција друштва за ревизију;
- 3) ако је друштво за ревизију, односно било која организациона јединица у мрежи којој припада, односно повезано лице са друштвом за ревизију пружало правном лицу у години за коју се обавља ревизија, следеће услуге:
 - (1) припрему и вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја;
 - (2) процену вредности капитала, имовине и/или обавеза која ће бити рефлектована у финансијским извештајима, односно у којима постоји очигледан сукоб интереса;
 - (3) заступање у судским поступцима у вези са пореским предметима;
 - (4) обрачун пореза и подношење пореских пријава за физичка лица руководиоце у сектору финансија у привредном друштву;

- (5) савете у вези са рачуноводственим књижењем пореских обавеза;
 - (6) дизајнирање система интерне ревизије и интерне контроле као и њихово спровођење;
 - (7) дизајнирање и примену информационих система у рачуноводственој области;
 - (8) актуарске услуге;
 - (9) друге услуге које би, у конкретним околностима, могле да угрозе независност лиценцираног овлашћеног ревизора или друштва за ревизију и/или да утичу на вредновање позиција у финансијским извештајима;
- 4) ако је повезано са правним лицем на други начин, тако да таква повезаност може да утиче на независност и непристрасност обављања ревизије.

Обавештавање од стране ревизора

Члан 36.

Лиценцирани овлашћени ревизор је дужан да без одлагања обавести друштво за ревизију код којег је запослен о наступању околности из члана 34. овог закона.

Обавештавање од стране друштва за ревизију

Члан 37.

Акционар, односно члан друштва за ревизију дужан је да без одлагања обавести друштво за ревизију о наступању околности из члана 35. овог закона.

Забрана утицаја других лица

Члан 38.

Власници, односно акционари друштва за ревизију, као и директор, односно чланови органа управљања и надзора тог друштва или повезаног лица не смеју да утичу на обављање ревизије и изражавање ревизорског мишљења и тиме угрозе независност и објективност лиценцираног овлашћеног ревизора који обавља ревизију.

Смањење броја ревизора

Члан 39.

Друштво за ревизију у којем се број лиценцираних овлашћених ревизора смањи испод броја прописаног овим законом, дужно је да о тој промени обавести Комору и Министарство у року од осам дана од дана настале промене.

Друштво за ревизију у којем се у току обављања ревизије број лиценцираних овлашћених ревизора смањи испод броја прописаног чланом 4. став 1. тачка 1) овог закона, односно члана 23. став 3. овог закона дужно је да прекине послове ревизије и о томе обавести правно лице код којег се обавља ревизија, Комору и Одбор за јавни надзор у року од осам дана од дана настанка промене, а правно лице започету ревизију поверава другом друштву за ревизију.

У случајевима из ст. 1. и 2. овог члана, друштво за ревизију не може да закључује нове уговоре о обављању ревизије док поново не испуни услове из члана 4. став 1. тачка 1) овог закона, односно члана 23. став 3. овог закона и о томе обавести Комору и Министарство.

Замена ревизора и забрана запошљавања

Члан 40.

Друштва за ревизију дужна су да најкасније сваке седме године од почетка обављања ревизије финансијских извештаја код истог обвезника ревизије изврше замену лиценцираног овлашћеног ревизора, потписника ревизорског извештаја, односно кључног ревизорског партнера, осим ако посебним законом није друкчије уређено.

Лиценцирани овлашћени ревизор, односно кључни ревизорски партнер може поново да обавља ревизију код истог обвезника ревизије две године од датума потписивања последњег ревизорског извештаја за тог обвезника у складу са условима из става 1. овог члана.

Забрана именовања ревизора

Члан 41.

Кључни ревизорски партнер не може у периоду од најмање две године по престанку радног односа у друштву за ревизију, бити именован за члана органа управљања код обвезника ревизије код којег је вршио ревизију и чије је ревизорске извештаје потписао.

Извештавање и потврђивање независности друштва за ревизију

Члан 42.

Друштво за ревизију дужно је да извештава правно лице код којег обавља ревизију, односно Комисију за ревизију коју је правно лице дужно да образује у складу са чланом 43. овог закона, о кључним питањима која произлазе из обављања ревизије, а посебно, и о значајним недостацима интерне контроле у вези са процесом финансијског извештавања.

Друштво за ревизију, које обавља ревизију код друштва од јавног интереса дужно је да једном годишње, у писаном облику, потврди своју независност према друштву чију ревизију финансијских извештаја обавља и обавести Комисију за ревизију из члана 43. овог закона о додатним услугама код тог друштва, као и да расправља о могућим претњама његовој независности и заштитним механизмима против тих претњи.

IV. КОМИСИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ У ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ И ИНТЕРНИ РЕВИЗОР

Образовање и састав Комисије за ревизију

Члан 43.

Друштва од јавног интереса дужна су да имају Комисију за ревизију (одбор за праћење пословања).

Комисија за ревизију обавља послове у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

Изузетно од става 1. овог члана друштва од јавног интереса која у складу са посебним прописима имају тела са надлежностима Комисије за ревизију из става 2. овог члана, нису дужна да је образују у складу са овим законом.

Изузетно од става 1. овог члана друштва од јавног интереса која су зависна друштва, тј. чланови групе друштва која на нивоу групе, имају Комисију за ревизију и која надлежности из става 2. овог члана обављају на нивоу групе, нису дужна да је образују у складу са овим законом, осим ако посебним законом није друкчије уређено.

Комисију за ревизију чине најмање три члана који се именују у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

Овлашћени интерни ревизор

Члан 44.

Правно лице може да повери обављање послова интерне ревизије лицу које има сертификат Коморе о стеченом звању овлашћени интерни ревизор.

Звање овлашћени интерни ревизор може да стекне лице које:

1) има стечено високо образовање на студијама другог степена у складу са законом којим се уређује високо образовање, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године;

2) има радно искуство на пословима законске ревизије или интерне ревизије, у трајању од три године, односно радно искуство у трајању од пет година на пословима рачуноводства;

3) има положен испит за стицање овог звања у складу са програмом Коморе;

4) није осуђивано за кривична дела која га чине недостојним за обављање ових послова, у смислу члана 5. овог закона.

Под радним искуством за полагање испита за стицање звања овлашћени интерни ревизор, сматра се искуство стечено у радном односу на неодређено или на одређено време.

V. КОМОРА ОВЛАШЋЕНИХ РЕВИЗОРА

Статус и седиште Коморе

Члан 45.

Комора је независна професионална организација лиценцираних овлашћених ревизора запослених у друштвима за ревизију, друштва за ревизију и самосталних ревизора, која има својство правног лица, са правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим законом и статутом Коморе.

Комора има рачун.

Седиште Коморе је у Београду.

Комора може да има огранке у складу са статутом.

Комора се региструје у Агенцији за привредне регистре, у складу са законом.

Чланство у Комори

Члан 46.

Чланство у Комори обавезно је за друштва за ревизију, самосталне ревизоре и лиценциране овлашћене ревизоре запослене у друштву за ревизију, односно код самосталног ревизора.

Друштво за ревизију и самостални ревизор стичу чланство у Комори даном уписа у Регистар друштава за ревизију и самосталних ревизора.

Лиценцирани овлашћени ревизор стиче чланство у Комори даном уписа у Регистар лиценцираних овлашћених ревизора.

Друштву за ревизију и самосталном ревизору престаје чланство у Комори даном подношења захтева за брисање из регистра чланова Коморе, као и у другим случајевима у складу са овим законом и статутом Коморе.

Лиценцираном овлашћеном ревизору престаје чланство у Комори даном брисања из регистра из става 3. овог члана.

Поверени послови Коморе

Члан 47.

Комора обавља следеће послове као јавна овлашћења:

1) доноси и спроводи програм испита за стицање звања овлашћени ревизор, организује испите за стицање звања овлашћени ревизор и издаје сертификат за звање овлашћени ревизор;

2) уређује ближе услове и поступак за ослобађање полагања испита из члана 9. овог закона;

3) доноси програм континуираног професионалног усавршавања и организује стручно усавршавање лиценцираних овлашћених ревизора;

4) прописује минимум радне документације која чини садржај методологије;

5) води Регистар лиценцираних овлашћених ревизора;

6) води Регистар друштава за ревизију и самосталних ревизора;

7) води Регистар изречених мера;

8) води Регистар чланова Коморе;

9) утврђује висину чланарине за чланове Коморе;

10) утврђује износ надокнаде за упис у регистре Коморе, надокнаде за испите које спроводи Комора, надокнаде за издавање извода из регистра, уверења и потврда о евиденцијама које Комора води, као и остале надокнаде прописане општим актима Коморе;

11) утврђује висину посебног доприноса за обављање контроле квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора;

12) доноси годишњи план провере квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора;

13) доноси методологију за проверу квалитета обављених ревизија, проверу квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора;

14) обавља контролу квалитета рада друштва за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора.

Послове из става 1. овог члана Комора обавља као поверене послове.

Акт из става 1. тачка 1) овог члана доноси се уз претходну сагласност Одбора за јавни надзор и Министарства.

Акта из става 1. тач. 2) - 4) и тач. 9) - 13) овог члана доносе се уз претходну сагласност Министарства, које пре давања сагласности прибавља мишљење Одбора за јавни надзор.

Остали послови Коморе

Члан 48.

Поред послова из члана 47. овог закона, Комора обавља и следеће послове:

- 1) доноси Кодекс професионалне етике ревизора;
- 2) прати примену МСР;
- 3) доноси програм испита за стицање звања овлашћени интерни ревизор, организује испите за стицање звања овлашћени интерни ревизор и издаје сертификат за звање овлашћени интерни ревизор;
- 4) стара се о угледу чланова Коморе, односно о обављању послова ревизије у складу са Кодексом професионалне етике ревизора;
- 5) пружа стручну помоћ члановима Коморе;
- 6) доноси финансијски план Коморе;
- 7) доставља Министарству и Одбору за јавни надзор годишњи финансијски извештај са мишљењем ревизора и годишњи извештај о раду;
- 8) сарађује и пружа стручну помоћ Министарству и Одбору за јавни надзор у обављању послова у складу са овим законом;
- 9) обавља и друге послове у складу са овим законом и статутом.

На финансијски план Коморе сагласност даје Министарство по претходно прибављеном мишљењу Одбора за јавни надзор.

Заштита података

Члан 49.

Комора је дужна да чува као поверљиве све податке, чињенице и околности које је прибавила у обављању послова у складу са одредбама овог закона.

Одредба става 1. овог члана примењује се и на чланове органа Коморе, запослене и бивше запослене у Комори, односно на друга лица којима су приликом рада у Комори били доступни поверљиви подаци.

Пословне тајне чувају се у складу са овим законом, осим ако посебним прописима није друкчије уређено.

Финансирање Коморе

Члан 50.

Комора стиче средства за рад од:

- 1) чланарине коју плаћају чланови Коморе;
- 2) надокнаде за упис у регистре Коморе;
- 3) посебног доприноса за обављање контроле квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора;
- 4) других извора, у складу са законом и актима Коморе.

Средства Коморе

Члан 51.

Средства Коморе воде се на рачуну Коморе.

Комора на посебном подрачуну води средства намењена за контролу квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора.

За располагање средствима Коморе одговоран је Генерални секретар, а изузетно лице које он овласти.

Комора одговара за своје обавезе целокупном имовином којом располаже.

Статут Коморе

Члан 52.

Статутом Коморе ближе се уређују: послови које Комора обавља у оквиру законских овлашћења; начин обављања послова Коморе; унутрашња организација и рад Коморе; састав, начин и поступак избора и надлежност органа Коморе; права и дужности друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора као чланова Коморе; као и друга питања од значаја за рад и организацију Коморе, у складу са овим законом.

На статут Коморе у делу који се односи на обављање јавних овлашћења из члана 47. овог закона сагласност даје Министарство по претходно прибављеном мишљењу Одбора за јавни надзор.

Објављивање докумената

Члан 53.

Комора је дужна да објави у „Службеном гласнику Републике Србије“:

- 1) статут;
- 2) акте из члана 47. став 1. тачка 1) и тач. 9) - 11) овог закона.

Општи акти и други акти које Комора доноси у складу са овим законом и статутом објављују се на интернет страници Коморе.

Органи Коморе

Члан 54.

Органи Коморе јесу:

- 1) Скупштина;
- 2) Савет;
- 3) Надзорни одбор;
- 4) Генерални секретар;
- 5) Етички одбор;
- 6) Комисија за контролу квалитета;
- 7) други органи Коморе.

Мандат чланова органа Коморе из става 1. тач. 2) - 6) овог члана траје четири године, са могућношћу поновног избора.

Надлежност и начин рада органа Коморе утврђују се овим законом и статутом.

Ограничења за избор у органе Коморе

Члан 55.

Генерални секретар, чланови Савета и Надзорног одбора не могу бити лица изабрана, постављена или именована на функцију у државном органу, органу територијалне аутономије или локалне самоуправе.

Скупштина

Члан 56.

Скупштина је највиши орган Коморе.

Скупштина:

- 1) доноси статут и друге опште акте Коморе;
- 2) доноси Кодекс професионалне етике ревизора;
- 3) утврђује годишњи програм рада и финансијски план;
- 4) доноси пословник о свом раду и пословник о раду радних тела које образује;
- 5) бира и разрешава чланове органа и тела у саставу Коморе у складу са овим законом и статутом, осим члана Савета кога именује министар надлежан за послове финансија;
- 6) утврђује висину чланарине за чланове Коморе;
- 7) утврђује износ надокнаде за упис у регистре Коморе, надокнаде за испите које спроводи Комора, надокнаде за издавање извода из регистара, уверења и потврда о евиденцијама које Комора води, као и остале надокнаде прописане општим актима Коморе;
- 8) утврђује висину посебног доприноса за обављање контроле квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора;

- 9) разматра извештаје о раду органа Коморе;
- 10) усваја финансијске извештаје и годишњи извештај о раду, као и друге извештаје које доставља Савет и Надзорни одбор Коморе;
- 11) обавља друге послове у складу са законом и статутом.

Скупштина има председника и потпредседника који се бирају из редова чланова Скупштине на период од четири године, а иста лица могу бити поново бирана највише још једанпут.

Председник скупштине представља скупштину, сазива седнице скупштине и врши друге послове у складу са овим законом и статутом.

Лиценцирани овлашћени ревизори имају по један глас при одлучивању на Скупштини Коморе.

На избор, односно разрешење чланова органа и тела у саставу Коморе из става 2. тачка 5) овог члана, сагласност даје Министарство по претходно прибављеном мишљењу Одбора за јавни надзор.

Савет

Члан 57.

Савет:

- 1) спроводи одлуке Скупштине;
- 2) утврђује предлог статута и других општих аката Коморе;
- 3) утврђује предлог програма рада и развоја Коморе и прати њихово спровођење;
- 4) утврђује предлог финансијског плана Коморе и стара се о његовом извршењу;
- 5) утврђује минимални облик и садржај радне документације која је саставни део методологије за обављање ревизије у складу са МСР;
- 6) утврђује методологију обављања провере квалитета обављених ревизија, провере квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора;
- 7) даје претходно мишљење на општи акт којим се уређује методологија обављања ревизије из члана 14. овог закона;
- 8) обавештава Одбор за јавни надзор о наступању услова за одузимање лиценци и дозвола за обављање ревизије;
- 9) обавештава Одбор за јавни надзор о спроведеним поступцима контроле квалитета и предлаже мере у складу са овим законом;
- 10) доноси акте у складу са статутом;
- 11) обавља и друге стручне послове за развој ревизорске професије у складу са статутом.

Савет има седам чланова, и то:

- 1) председника, потпредседника и четири члана које бира Скупштина из реда лиценцираних овлашћених ревизора;
- 2) једног члана кога именује министар надлежан за послове финансија.

Из истог друштва за ревизију може бити изабран само један члан Савета.

Надзорни одбор

Члан 58.

Надзорни одбор обавља контролу пословања и унутрашњи надзор над радом Коморе.

Чланове надзорног одбора и председника надзорног одбора бира и разрешава Скупштина из реда својих чланова.

Генерални секретар

Члан 59.

Генерални секретар:

- 1) руководи Комором, представља и заступа Комору;
- 2) одговара за законитост рада и пословање Коморе;
- 3) припрема годишњи програм рада и финансијски план Коморе;
- 4) подноси Савету извештаје о извршењу годишњег програма рада и финансијског плана Коморе;
- 5) извршава одлуке органа Коморе;
- 6) одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених у стручној служби Коморе;
- 7) доноси правилник о систематизацији радних места у Комори;
- 8) обавља друге послове одређене овим законом и статутом.

За Генералног секретара може бити изабрано лице које испуњава следеће услове:

- 1) да има стечено високо образовање на студијама другог степена у складу са законом којим се уређује високо образовање, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године;
- 2) да има најмање пет година радног искуства на руководећим пословима;
- 3) да је држављанин Републике Србије;
- 4) да није осуђивано за кривична дела, која га чине недостојним за обављање ових послова, у смислу члана 5. овог закона.

Генералног секретара бира Скупштина.

Етички одбор

Члан 60.

Етички одбор:

- 1) даје мишљење о раду чланова Коморе у складу са Кодексом професионалне етике ревизора;
- 2) промовише принципе професионалне етике ради успостављања етичког понашања чланова Коморе у обављању ревизије;

3) обавља друге послове у вези са применом и поштовањем Кодекса професионалне етике ревизора.

Састав Етичког одбора, избор председника и чланова, као и начин рада, ближе се уређују статутом.

Комисија за контролу квалитета

Члан 61.

Комисија за контролу квалитета утврђује годишњи план провере квалитета обављених ревизија и прати његову примену, разматра извештаје о обављеним контролама квалитета, предлаже мере за отклањање неправилности утврђене у поступку контроле квалитета и обавља друге послове у складу са овим законом и статутом.

Стручна служба Коморе

Члан 62.

Ради обављања стручних, административних и других послова Комора образује стручну службу.

У погледу права, обавеза и одговорности по основу рада запослених у стручној служби Коморе примењују се прописи којима се уређује рад.

Организација, рад и надлежност стручне службе Коморе уређује се статутом.

Регистри Коморе

Члан 63.

Комора води:

- 1) Регистар чланова Коморе;
- 2) Регистар друштава за ревизију и самосталних ревизора;
- 3) Регистар лиценцираних овлашћених ревизора;
- 4) Регистар изречених мера.

Комора је дужна да по пријему решења из члана 13. овог закона, без одлагања упише друштво за ревизију, односно самосталног ревизора у регистар из става 1. тачка 2) овог члана.

Комора је дужна да по пријему решења из члана 7. овог закона без одлагања упише лиценцираног овлашћеног ревизора у регистар из става 1. тачка 3) овог члана.

Право да обављају ревизију, друштво за ревизију, односно самостални ревизор и лиценцирани овлашћени ревизор, стичу даном уписа у регистре из става 1. тач. 1) - 3) овог члана.

Регистри из става 1. овог члана воде се на српском језику.

Регистри из става 1. редовно се ажурирају и објављују на интернет страници Коморе.

Регистри из става 1. овог члана су јавне књиге.

Начин вођења регистара из става 1. овог члана ближе уређује Комора.

Регистар друштава за ревизију и самосталних ревизора

Члан 64.

Регистар друштава за ревизију и самосталних ревизора садржи:

- 1) пословно име, адресу, матични број, ПИБ и правну форму;
- 2) контакт податке и интернет адресу;
- 3) адресу сваке филијале и повезаног лица у земљи и у иностранству;
- 4) име и презиме и регистарски број свих лиценцираних овлашћених ревизора који су запослени у друштву за ревизију, односно код самосталног ревизора;
- 5) податке о оснивачима, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката;
- 6) податке о директору, односно о члановима органа управљања, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката;
- 7) податке о чланству у мрежи;
- 8) све остале регистрације друштва за ревизију, односно самосталног ревизора код надлежних органа држава чланица и надлежних органа трећих земаља, укључујући назив органа за регистрацију и регистарски број ако постоји.

Друштва за ревизију, односно самостални ревизори дужни су да обавештавају Комору о променама свих чињеница и околности на основу којих су уписани у регистар из става 1. овог члана, у року од осам дана од дана настанка промена.

Подаци који се достављају Комори морају да буду потписани од стране лица овлашћеног за заступање друштва за ревизију, односно од стране самосталног ревизора.

Подаци који се достављају Комори, а које достављају ревизорска друштва држава чланица и ревизорска друштва трећих земаља морају да буду преведени на српски језик од стране овлашћеног лица у складу са законом.

Садржина извештаја који се доставља Комори

Члан 65.

Друштва за ревизију, односно самостални ревизори дужни су да Комори, најмање једном годишње до краја марта текуће године, доставе извештај са подацима о:

- 1) имаоцима акција и удела у друштву за ревизију, као и о стицању и промени власника акција, односно удела;
- 2) улагањима на основу којих су друштва за ревизију, односно самостални ревизори директно или индиректно стекли учешће у другом правном лицу;
- 3) променама статута или оснивачког акта;
- 4) начину израчунавања осигурања из члана 18. овог закона и полиси осигурања;
- 5) запосленима;

6) списку свих уговора о ревизији финансијских извештаја, по врстама ревизије, које су друштва за ревизију, односно самостални ревизори закључили са обвезницима ревизије у извештајном периоду, као и списку свих уговора о ревизији финансијских извештаја који су раскинути уз одговарајуће образложење, независно од тога која је страна раскинула уговор;

7) броју извештаја о ревизији које је потписао сваки лиценцирани овлашћени ревизор;

8) другим информацијама које су потребне за планирање и спровођење контроле квалитета и других активности Коморе.

У годишњи извештај из става 1. овог члана укључују се сви подаци у периоду од 1. јануара до 31. децембра претходне године.

Регистар лиценцираних овлашћених ревизора

Члан 66.

Регистар лиценцираних овлашћених ревизора садржи:

- 1) име, презиме и регистарски број лиценце;
- 2) назив, адресу, интернет адресу и регистарски број друштва за ревизију у којем је лиценцирани овлашћени ревизор запослен или са којим је повезан као партнер или на неки други начин;
- 3) све остале регистрације лиценцираног овлашћеног ревизора код надлежних органа држава чланица и надлежних органа трећих земаља, укључујући назив органа за регистрацију и регистарски број ако постоји;
- 4) датум издавања, односно продужења лиценце.

Лиценцирани овлашћени ревизор дужан је да обавештава Комору о променама свих чињеница и околности на основу којих је уписан у регистар из става 1. овог члана у року од осам дана од дана настанка промене.

Подаци који се достављају Комори морају да буду потписани од стране лиценцираних овлашћених ревизора.

Подаци који се достављају Комори, а које достављају ревизори држава чланица и ревизори трећих земаља морају да буду преведени на српски језик од стране овлашћеног лица у складу са законом.

Брисање друштава за ревизију и самосталних ревизора из регистра

Члан 67.

Брисање друштава за ревизију и самосталних ревизора из регистра који се води у складу са чланом 63. став 1. тачка 2) овог закона врши се на основу решења Министарства о одузимању дозволе за обављање ревизије, у складу са овим законом.

Кад решење из става 1. овог члана буде извршно, Министарство доставља примерак решења Комори и Агенцији за привредне регистре.

Брисање лиценцираних овлашћених ревизора из регистра

Члан 68.

Брисање лиценцираних овлашћених ревизора из регистра који се води у складу са чланом 63. став 1. тачка 3) овог закона врши се на основу решења Министарства о одузимању лиценце за обављање ревизије, као и у случају када се решење о издавању лиценце стави ван снаге, у складу са овим законом.

Кад решење из става 1. овог члана буде извршно, Министарство доставља примерак решења Комори.

Јавност рада Коморе

Члан 69.

Комора је дужна да обавештава јавност о свим питањима из надлежности Коморе.

Комора је дужна да обавештава Министарство и Одбор за јавни надзор о дисциплинским поступцима који се воде против чланова Коморе пред надлежним органима Коморе.

Ако се у дисциплинским поступцима установи да постоји сумња да је извршено кривично дело, Комора је дужна да обавести и надлежне правосудне органе.

Комора је дужна да на захтев органа из ст. 2. и 3. овог члана достави потребне податке о чињеницама о којима има сазнање.

Надзор над радом Коморе

Члан 70.

Надзор над законитошћу рада и аката Коморе, обавља Министарство.

Надзор над обављањем послова из члана 47. став 1. овог закона, у оквиру делокруга утврђеног овим законом, обављају Министарство и Одбор за јавни надзор.

У обављању надзора из ст. 1. и 2. овог члана Министарство и Одбор за јавни надзор могу, да траже од Коморе одговарајуће извештаје и податке, односно могу да изврше непосредан увид у рад Коморе.

Комора је дужна да извештаје и податке из става 3. овог члана достави Министарству и Одбору за јавни надзор у року од 15 дана од дана када су подаци затражени.

У обављању надзора над јавним овлашћењима Коморе примењују се одредбе закона којим се уређује државна управа.

VI. КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА РАДА ДРУШТАВА ЗА РЕВИЗИЈУ, САМОСТАЛНИХ РЕВИЗОРА И ЛИЦЕНЦИРАНИХ ОВЛАШЋЕНИХ РЕВИЗОРА

Предмет контроле

Члан 71.

Комора обавља контролу квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора ради провере да ли се при обављању ревизије поступа у складу са МСР и одредбама овог закона.

Контрола квалитета рада обавља се на објективан начин и у поступку који искључује било какав сукоб интереса између лица која обављају проверу квалитета рада и друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора.

Контрола квалитета рада подлеже надзору који обавља Одбор за јавни надзор.

У поступку контроле квалитета рада примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није друкчије уређено.

За финансирање контроле квалитета рада користе се средства Коморе, посебно издвојена за ову намену, осим у случају из члана 72. ст. 6. и 7. овог закона када се контрола квалитета финансира из буџета Републике Србије.

Начин обављања контроле

Члан 72.

Контрола квалитета рада друштва за ревизију се обезбеђује:

1) праћењем, прикупљањем и провером извештаја и обавештења која Комори подносе друштва за ревизију, самостални ревизори и лиценцирани овлашћени ревизори, у складу са овим законом;

2) обављањем прегледа пословања друштава за ревизију;

3) изрицањем мера у поступку контроле квалитета, у складу са овим законом.

Обављање прегледа пословања друштава за ревизију и самосталних ревизора из става 1. тачка 2) овог члана обухвата:

1) преглед интерног система контроле квалитета;

2) проверу независности лиценцираног овлашћеног ревизора, самосталног ревизора и друштва за ревизију у односу на обвезника ревизије;

3) проверу усклађености поступака ревизије са МСР;

4) оцене квалитета у погледу ангажованих ресурса (састав ревизорског тима и радни сати);

5) преглед обрачунатих цена за услуге ревизије;

6) непосредну проверу квалитета рада лиценцираног овлашћеног ревизора.

Прегледом интерног система контроле квалитета из става 2. тачка 1) овог члана утврђује се да ли друштво за ревизију и самостални ревизор има успостављене одговарајуће смернице и поступке за:

- 1) преузимање одговорности повезане са квалитетом обављеног рада;
- 2) поштовање етичких захтева;
- 3) успостављање и одржавање односа са обвезницима ревизије финансијских извештаја, као и за друге услуге;
- 4) формирање ревизорских тимова;
- 5) обављање ревизије у складу са МСР;
- 6) обезбеђивање да смернице и поступци повезани са интерним процедурама за контролу квалитета функционишу успешно и да се поштују у пракси.

Непосредна провера квалитета рада лиценцираног овлашћеног ревизора из става 2. тачка б) овог члана обавља се тако што се прегледа целокупна радна документација о обављеној ревизији код најмање једног обвезника ревизије.

Лица која обављају контролу квалитета рада дужна су да обезбеде потребан број одабраних ревизорских докумената, односно узорака за тестирање, како би предметна провера била квалитетна и свеобухватна, примењујући МСР и захтеве везане за независност њиховог рада.

Одбор за јавни надзор може да предложи Министарству да изда налог лицима из става 5. овог члана да изврше ванредну контролу квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора.

Одбор за јавни надзор може да предложи ванредну контролу квалитета у смислу става 6. овог члана, по добијању обавештења од Народне банке Србије, односно Комисије за хартије од вредности да постоји основана сумња да друштво за ревизију не обавља ревизију у складу са овим законом и МСР.

Учесталост контроле

Члан 73.

Комора обавља контролу квалитета рада код друштава за ревизију и самосталних ревизора најмање једном у шест година, односно најмање једном у три године код друштва за ревизију које обавља ревизију друштава од јавног интереса.

Контрола квалитета, из става 1. овог члана, може се обављати и чешће, нарочито у односу на друштва за ревизију, односно самосталне ревизоре којима су изрицане мере у поступку контроле.

Комора је дужна да о контроли квалитета рада писаним путем обавести друштво за ревизију најкасније 15 дана пре почетка контроле.

Лица која обављају контролу

Члан 74.

Контролу квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора обављају лица запослена у Комори на неодређено време са пуним радним временом, лиценцирани овлашћени ревизори са најмање пет година радног искуства на пословима ревизије.

Лица, која обављају контролу квалитета рада из става 1. овог члана, дужна су да заврше додатну обуку према програму који утврди Комора.

Обавезе друштва за ревизију и самосталног ревизора у поступку контроле

Члан 75.

Друштво за ревизију, односно самостални ревизор, код којег се обавља контрола квалитета рада, дужно је да омогући овлашћеном лицу Коморе преглед ревизорских извештаја, радне документације, као и друге документације на основу које су ревизорски извештаји састављени.

Друштво за ревизију, односно самостални ревизор, код којег се обавља контрола квалитета рада, дужно је да, на захтев овлашћеног лица Коморе, омогући контролу квалитета рада у свом седишту.

Извештај о контроли

Члан 76.

О обављеној контроли квалитета рада саставља се извештај који садржи значајне налазе и закључке и доставља се Комисији за контролу квалитета Коморе и друштву за ревизију, односно самосталном ревизору код којег се врши контрола квалитета рада, осим у случају из члана 72. ст. 6. и 7. када се извештај доставља и Министарству и Одбору за јавни надзор.

Једном годишње Комора, по претходно прибављеном мишљењу Одбора за јавни надзор, објављује укупне резултате провере квалитета рада друштава за ревизију и самосталних ревизора на својој интернет страници.

Мере у поступку контроле квалитета рада друштава за ревизију и самосталних ревизора

Члан 77.

Ако Комора у поступку контроле квалитета рада утврди да друштво за ревизију, односно самостални ревизор не поступа у складу са одредбама овог закона и другим правилима ревизорске струке, дужна је да Одбору за јавни надзор достави извештај о обављеној контроли са предлогом мера.

На предлог Одбора за јавни надзор Министарство може да предузме следеће мере:

- 1) наложи отклањање утврђених неправилности;
- 2) одреди додатне мере;
- 3) условно одузме дозволу за обављање ревизије;
- 4) одузме дозволу за обављање ревизије.

Министарство решењем изриче мере из става 2. овог члана.

Против решења из става 3. овог члана, не може се изјавити жалба, али се може покренути управни спор, у складу са законом.

Решење о изрицању мере из става 3. овог члана, Министарство доставља Комори, наредног дана од дана када ово решење постане извршно.

Комора је дужна да решење о изрицању мере из става 3. овог члана без одлагања упише у Регистар изречених мера.

Отклањање утврђених неправилности

Члан 78.

Министарство решењем налаже отклањање утврђених неправилности:

- 1) ако власничка структура и управљање друштвом за ревизију није у складу са одредбама овог закона, односно ако самостални ревизор поступа супротно члану 16. овог закона;
- 2) ако друштво за ревизију не објави извештај о транспарентности у складу са чланом 20. овог закона;
- 3) ако друштво за ревизију, односно самостални ревизор обавља додатне услуге супротно члану 35. овог закона;
- 4) ако друштво за ревизију, односно самостални ревизор не доставља обавештења и извештаје у смислу члана 64. став 2. и члана 65. овог закона;
- 5) ако друштво за ревизију, односно самостални ревизор не испуњава услове за издавање дозволе за обављање ревизије;
- 6) ако друштво за ревизију, односно самостални ревизор не обавља ревизију у складу са одредбама овог закона.

Садржина решења

Члан 79.

Решење којим се налаже отклањање неправилности нарочито садржи:

- 1) опис неправилности чије је отклањање утврђено решењем;
- 2) рок у коме је друштво за ревизију, односно самостални ревизор дужан да отклони неправилности и да достави извештај о отклањању неправилности;
- 3) начин отклањања неправилности;
- 4) доказе о отклањању неправилности које је друштво за ревизију, односно самостални ревизор дужан да достави Комори.

Извештај о отклањању неправилности

Члан 80.

Друштво за ревизију, односно самостални ревизор дужан је да у року који не може бити краћи од 15 дана, нити дужи од 60 дана отклони утврђене неправилности и да Одбору за јавни надзор поднесе извештај који садржи опис предузетих мера, као и да приложи доказе о отклањању неправилности.

Додатне мере

Члан 81.

Министарство решењем налаже додатну меру ако утврди да:

- 1) друштво за ревизију, односно самостални ревизор није поступио у складу са решењем којим је наложено отклањање неправилности;
- 2) је лиценцираном овлашћеном ревизору који у друштву за ревизију, односно код самосталног ревизора обавља послове ревизије, одузета лиценца;

3) је друштво за ревизију, односно самостални ревизор у последње две године више од четири пута прекршио дужност правовременог и правилног подношења извештаја, односно обавештавања, или је на други начин ометао обављање контроле квалитета над његовим пословањем.

Додатном мером налаже се друштву за ревизију, односно самосталном ревизору да спроведе мере:

- 1) побољшање система интерних контрола квалитета у обављању ревизије;
- 2) побољшање поступка интерног надзора над поверљивим подацима;
- 3) друге мере у складу са овим законом, МСР и правилима ревизије.

Одузимање дозволе за обављање ревизије

Члан 82.

Министарство решењем одузима дозволу за обављање ревизије:

- 1) ако је издата на основу неистинитих података;
- 2) ако друштво за ревизију престане да испуњава услове из члана 11. овог закона, односно ако самостални ревизор изгуби лиценцу за обављање ревизије;
- 3) ако се број лиценцираних овлашћених ревизора смањи испод прописаног броја, а друштво за ревизију, у року од три месеца од настанка промене, не повећа број лиценцираних овлашћених ревизора до броја прописаног овим законом и о томе не обавести Комору и Министарство;
- 4) ако не отклони неправилности, односно не спроведе додатне мере у року који одреди Министарство;
- 5) ако састави ревизорски извештај који се не заснива на стварним чињеницама;
- 6) ако му је одлуком надлежног суда забрањено обављање делатности ревизије;
- 7) ако оснивач донесе одлуку о престанку обављања делатности ревизије финансијских извештаја, као и у случајевима престанка привредног друштва, односно предузетника у складу са законом којим се уређују привредна друштва;
- 8) у другим случајевима утврђеним овим законом.

Кад решење о одузимању дозволе постане извршно, Министарство доставља примерак решења Комори и Агенцији за привредне регистре.

Решење о одузимању дозволе за обављање ревизије

Члан 83.

Решење о одузимању дозволе за обављање ревизије нарочито садржи:

- 1) назив и седиште друштва за ревизију, односно име и презиме, датум рођења (матични број) и адресу самосталног ревизора којем се одузима дозвола;
- 2) опис радњи, поступака или околности на основу којих се одузима дозвола;

3) образложење о одузимању дозволе, са ознаком броја и датума издавања дозволе.

Решење о одузимању дозволе за обављање ревизије доставља се друштву за ревизију, односно самосталном ревизору, Комори, као и надлежном органу државе чланице, односно треће земље у којој је друштво за ревизију добило дозволу за обављање ревизије.

Условно одузимање дозволе за обављање ревизије

Члан 84.

Министарство решењем о условном одузимању дозволе за обављање ревизије, може да одреди да дозвола неће бити одузета ако друштво за ревизију, односно самостални ревизор, којем је изречена таква мера, у периоду који предложи Одбор за јавни надзор, а који не може бити краћи од шест месеци и дужи од две године, не учини нову повреду овог закона код обављања ревизије.

Министарство ће укинути решење о условном одузимању дозволе за обављање ревизије и одузети дозволу ако друштво за ревизију, односно самостални ревизор којем је изречена мера условног одузимања дозволе у периоду одређеном решењем из става 1. овог члана учини нову повреду овог закона код обављања ревизије.

Мере у поступку контроле квалитета рада лиценцираних овлашћених ревизора

Члан 85.

Ако Комора у поступку контроле квалитета рада утврди да лиценцирани овлашћени ревизор не поступа у складу са одредбама овог закона и другим правилима ревизије, дужна је да Одбору за јавни надзор достави извештај о обављеној контроли са предлогом мера.

На предлог Одбора за јавни надзор Министарство може да предузме следеће мере:

- 1) изда налог за отклањање неправилности;
- 2) изрекне јавну опомену;
- 3) условно одузме лиценцу;
- 4) одузме лиценцу.

Министарство решењем изриче мере из става 2. овог члана.

Против решења из става 3. овог члана, не може се изјавити жалба, али се може покренути управни спор, у складу са законом.

Решење о изрицању мере из става 3. овог члана, Министарство доставља Комори, наредног дана од дана када ово решење постане извршно.

Комора је дужна да решење о изрицању мере из става 3. овог члана без одлагања упише у Регистар изречених мера.

У поступку контроле квалитета рада лиценцираних овлашћених ревизора сходно се примењују одредбе чл. 75, 76, 78 - 80, 82. и 83. овог закона.

Опомена

Члан 86.

Министарство решењем изриче лиценцираном овлашћеном ревизору опомену ако лиценцирани овлашћени ревизор не поступа у складу са правилима ревизије и нема услова за одузимање лиценце, односно за условно одузимање лиценце.

Условно одузимање лиценце

Члан 87.

Министарство решењем о одузимању лиценце може да одреди да лиценца неће бити одузета ако лице, којем је изречена таква мера, у периоду који одреди Министарство, и који не може бити краћи од шест месеци и дужи од две године, не учини нову повреду овог закона код обављања ревизије.

Министарство ће укинути решење о условном одузимању лиценце и одузети лиценцу ако лице, којем је изречена мера условног одузимања лиценце, у одређеном периоду учини нову повреду овог закона код обављања ревизије због којег је могуће одузимање лиценце, односно изрицање опомене.

Одузимање лиценце

Члан 88.

Министарство решењем одузима лиценцу овлашћеном ревизору:

- 1) ако је лиценца добијена навођењем неистинитих података;
- 2) ако је лице правоснажно осуђено за кривична дела која га чине недостојним за обављање ових послова, у смислу члана 5. овог закона.

Министарство решењем одузима лиценцу ако лиценцирани овлашћени ревизор при обављању ревизије:

- 1) поступа супротно чл. 34. и 41. овог закона;
- 2) поступа супротно правилима ревизије и ако због тога ревизорски извештај који је потписао садржи недостатке, односно доводи у заблуду кориснике ревизорског извештаја;
- 3) не поштује обавезу заштите поверљивих података;
- 4) ако не поступа у складу са одредбама овог закона и других прописа који уређују ревизију финансијских извештаја.

Министарство ће ставити ван снаге решење о издавању лиценце:

- 1) на лични захтев лиценцираног овлашћеног ревизора;
- 2) у случају губитка пословне способности;
- 3) у случају смрти.

VII. ОДБОР ЗА ЈАВНИ НАДЗОР НАД ОБАВЉАЊЕМ РЕВИЗИЈЕ

Статус

Члан 89.

Одбор за јавни надзор оснива Влада у циљу заштите јавног интереса у раду Коморе, друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора.

Делокруг рада

Члан 90.

Одбор за јавни надзор обавља надзор над спровођењем контроле квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора.

Одбор за јавни надзор у оквиру надлежности утврђених овим законом, обавља надзор над:

- 1) спровођењем програма за полагање, признавање и организовање испита за звање овлашћени ревизор;
- 2) утврђивањем и спровођењем програма континуираног професионалног усавршавања лиценцираних овлашћених ревизора;
- 3) издавањем, продужењем и одузимањем лиценци овлашћеним ревизорима;
- 4) издавањем и одузимањем дозвола за обављање ревизије друштвима за ревизију и самосталним ревизорима;
- 5) применом МСР;
- 6) применом Кодекса професионалне етике ревизора;
- 7) спровођењем дисциплинских поступака и других мера у циљу отклањања и санкционисања неправилности.

Одбор за јавни надзор даје мишљење на превод МСР.

Одбор за јавни надзор обавља и друге послове, у складу са овим законом.

Одбор за јавни надзор сарађује са Комором, надзорним органима држава чланица и са надзорним органима трећих земаља.

Начин обављања послова

Члан 91.

Одбор за јавни надзор обавља послове из члана 90. овог закона, тако што:

- 1) даје сагласности и мишљења на општа акта Коморе у складу са овим законом, прати спровођење тих аката и предлаже њихову измену;
- 2) даје мишљење на годишњи план провере квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора који утврђује Комора;
- 3) даје предлог за ванредне провере квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора;

- 4) разматра годишњи извештај о раду Коморе, који је Комора дужна да достави у року од 30 дана од усвајања на Скупштини;
- 5) предлаже мере за које је овим законом овлашћен.

Мере у поступку надзора

Члан 92.

Ако Одбор за јавни надзор оцени да постоји основана сумња да су учињене одређене незаконитости и неправилности у раду Коморе, може да:

- 1) затражи извештаје и друге податке о уоченим неправилностима;
- 2) предложи мере ради њиховог отклањања;
- 3) предложи покретање поступка за утврђивање одговорности органа, односно запослених у Комори;
- 4) предложи сазивање Скупштине Коморе;
- 5) предузме и друге мере из своје надлежности.

Министарство, на предлог Одбора за јавни надзор, покреће иницијативу код Коморе за смену чланова органа Коморе из члана 54. став 1. тач. 2) - 6), ако у раду тих органа утврди значајније неправилности у обављању послова из чл. 47. и 48. овог закона.

Извештаји и друга акта који се достављају Одбору за јавни надзор, достављају се преко Министарства.

Пословник, програм рада и извештај о раду

Члан 93.

Одбор за јавни надзор доноси пословник којим се уређује начин рада.

Одбор за јавни надзор објављује годишњи програм рада и годишњи извештај о раду на интернет страници Министарства.

Одбор за јавни надзор доставља Влади годишњи извештај о раду.

Чланови Одбора за јавни надзор

Члан 94.

Одбор за јавни надзор има председника и шест чланова.

Чланове Одбора за јавни надзор именује и разрешава Влада, и то:

- 1) председника и четири члана - на предлог министра надлежног за послове финансија;
- 2) једног члана - на предлог Народне банке Србије;
- 3) једног члана - на предлог Комисије за хартије од вредности.

За члана Одбора за јавни надзор може бити предложено лице које:

- 1) има стечено високо образовање из научне области економске или правне науке на студијама другог степена у складу са законом којим се уређује високо образовање, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године;
- 2) није запослено у Комори и није члан органа Коморе;

3) има најмање пет година радног искуства на руководећем положају у области рачуноводства, ревизије, финансија или права или осам година радног искуства у овим областима;

4) није осуђивано за кривична дела која га чине недостојним за обављање ових послова, у смислу члана 5. овог закона.

Већина чланова Одбора за јавни надзор морају да буду непрактичари.

Један члан Одбора за јавни надзор из става 2. тачка 1) овог члана мора да буде лиценцирани овлашћени ревизор са најмање десет година радног искуства на законским ревизијама.

Председник и чланови Одбора за јавни надзор из става 2. тачка 1) овог члана могу бити именовани из реда државних службеника на положају, односно постављених лица.

Чланови Одбора за јавни надзор бирају се на период од четири године, а иста лица могу бити поново бирања највише још једанпут.

Чланови Одбора за јавни надзор одлучују независно и самостално.

Висину накнаде за рад председнику и члановима Одбора за јавни надзор одређује Влада на предлог Министарства.

Стручне и административне послове за потребе Одбора за јавни надзор обавља Министарство.

Заштита података

Члан 95.

Одредбе овог закона у вези са заштитом података примењују се на садашње и бивше чланове Одбора за јавни надзор.

Одредбе овог закона не примењују се на чланове Одбора за јавни надзор и на чланове органа Коморе када је реч о размени података и сарадњи са надлежним органима држава чланица везаних за послове у складу са овим законом.

Начин и услове за размену података, ревизорске документације и других докумената утврђује Одбор за јавни надзор својим пословником.

Одредба става 2. овог члана примењује се на размену података са надлежним органима трећих земаља, ако је закључен споразум о међусобној сарадњи.

VIII. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Сарадња са државама чланицама

Члан 96.

Одбор за јавни надзор преко Министарства пружа помоћ, доставља информације и сарађује са надлежним органима држава чланица одговорним за одобрење, регистрацију, проверу квалитета рада и надзор ревизора, односно ревизорских друштава држава чланица.

Чланови Одбора за јавни надзор дужни су да, и после престанка чланства, као поверљиве чувају све податке добијене из сарадње са надлежним органима из става 1. овог члана.

По пријему захтева надлежних органа држава чланица за доставу информација, Одбор за јавни надзор без одлагања пружа све тражене информације.

Одбор за јавни надзор предузима мере неопходне за прикупљање тражених информација.

Ако Одбор за јавни надзор није у могућности да прибави тражене информације, о тим разлозима извештава надлежни орган који је упутио захтев.

Одбор за јавни надзор може да одбије захтев за доставу информација:

1) ако њихово објављивање може неповољно да утиче на суверенитет, безбедност или јавни поредак Републике Србије;

2) ако су пред органима Републике Србије већ покренути судски поступци у вези са истим радњама против друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора;

3) ако су надлежни органи Републике Србије већ донели правоснажну пресуду против лица из тачке 2) овог става за исте радње.

Ако Одбор за јавни надзор добије податке од других надлежних органа, те податке може да употреби само за обављање свог рада на основу овог закона и у оквиру управних или судских поступака који су с тим повезани.

Поступање Одбора за јавни надзор

Члан 97.

Ако се у поступку надзора утврди да друштва за ревизију, самостални ревизори и лиценцирани овлашћени ревизори спроводе или су спроводили активности супротне одредбама овог закона на територији друге државе чланице, Одбор за јавни надзор ће преко Министарства обавестити надлежни орган државе чланице.

Ако Одбор за јавни надзор прими обавештење од надлежног органа државе чланице да друштва за ревизију, самостални ревизори и лиценцирани овлашћени ревизори на територији Републике Србије спроводе или су спроводили активности супротне одредбама овог закона, предузеће мере у складу са овим законом и о томе ће обавестити орган који је доставио обавештење.

Ако надлежни орган државе чланице захтева спровођење контроле квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора у Републици Србији, Одбор за јавни надзор може да одбије захтев за спровођење контроле или захтева о учешћу представника надлежног органа друге државе чланице у спровођењу контроле:

1) ако би таква контрола могла неповољно да утиче на суверенитет, безбедност или јавни поредак Републике Србије;

2) ако су пред органима Републике Србије већ покренути судски поступци у вези са истим радњама против друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора;

3) ако су надлежни органи Републике Србије већ донели правоснажну пресуду против лица из тачке 2) овог става за исте радње.

У случају из става 3. тач. 2) и 3) овог члана Одбор за јавни надзор о покренутим поступцима и правоснажним пресудама обавештава надлежне органе држава чланица.

Сарадња са трећим земљама

Члан 98.

Одбор за јавни надзор може да дозволи да се радна документација или други документи коју поседују лиценцирани овлашћени ревизори, самостални ревизори и друштва за ревизију доставе надлежним органима треће земље под условом:

1) да се радна документација или други документи односе на ревизије финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја друштва која су издала хартије од вредности у трећој земљи или која чине део групе која сачињава консолидоване финансијске извештаје;

2) да се преношење радне документације одвија преко Одбора за јавни надзор према надлежним органима треће земље само на захтев надлежног органа треће земље;

3) да су испуњени услови из става 2. овог члана;

4) да постоји закључен споразум о сарадњи Одбора за јавни надзор са надлежним органом треће земље;

5) да се пренос личних података у трећу земљу врши у складу са одредбама члана 96. овог закона и прописа о заштити података о личности;

6) да надлежни органи треће земље испуњавају услове које прописује Европска комисија ради унапређења сарадње између надлежних органа.

Споразум из става 1. тачка 4) овог члана обавезно садржи:

1) образложење захтева за доставу радне документације и других докумената;

2) одредбе о обавези заштите поверљивих података од стране лица која су запослена или су била запослена у надлежним органима треће земље;

3) одредбе о обавези коришћења радне документације и других докумената од стране надлежних органа треће земље само ради спровођења надзора и провере квалитета рада сагласно чл. 13 - 15, чл. 63 - 68. и чл. 71 - 88. овог закона.

Одбор за јавни надзор може да одбије захтев надлежног органа треће земље:

1) ако би достава радне документације, односно докумената неповољно утицала на суверенитет, безбедност или правни поредак Републике Србије;

2) ако су пред надлежним органима Републике Србије већ покренути судски поступци везани за спровођење јавног надзора и контролу квалитета рада лиценцираних овлашћених ревизора, самосталних ревизора и друштва за ревизију;

3) ако су надлежни органи Републике Србије већ донели правоснажну пресуду у судским поступцима везаним за спровођење јавног надзора и контролу квалитета рада.

Изузетно од става 1. овог члана, Одбор за јавни надзор може да дозволи лиценцираним овлашћеним ревизорима, самосталним ревизорима и друштвима за ревизију, да радну документацију и друге документе директно достављају надлежним органима треће земље, уз услов:

1) да се документација користи у сврху покретања поступака од стране надлежних органа у трећој земљи;

2) да достављање документације није у супротности са обавезама којих су лиценцирани овлашћени ревизори, самостални ревизори и друштва за ревизију дужни да се придржавају;

3) да постоји споразум о сарадњи са надлежним органима треће земље који надлежним телима Републике Србије омогућавају директан приступ радној документацији и другим документима;

4) да надлежни орган треће земље који упућује захтев унапред извештава Одбор за јавни надзор о сваком директном захтеву за доставу радне документације, односно докумената, са навођењем разлога;

5) поштовања услова наведених у ставу 2. овог члана.

Одбор за јавни надзор обавештава Европску комисију о сарадњи из ст. 1. и 4. овог члана.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Привредни преступи

Члан 99.

Новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ друштво за ревизију:

1) ако ревизију обавља супротно чл. 4. и 23. овог закона;

2) ако послове ревизије у друштву за ревизију обављају лица која не испуњавају услове из члана 6. овог закона;

3) ако се оснује супротно одредбама чл. 11. и 12. овог закона;

4) ако се не осигура у складу са чланом 18. овог закона;

5) ако поступи супротно члану 19. овог закона;

6) ако извештај о транспарентности не објави у складу са чланом 20. овог закона;

7) ако уговорене послове ревизије уступа супротно члану 25. став 4. овог закона;

8) ако радну документацију не чува у складу са чланом 28. овог закона;

9) ако поступа супротно члану 29. овог закона;

10) ако ревизорски извештај не саставља у складу са чланом 30. овог закона;

11) ако врши ревизију код правног лица из члана 35. овог закона;

12) ако не изврши замену лиценцираног овлашћеног ревизора, потписника ревизорског извештаја, односно кључног ревизорског партнера у складу са чланом 40. овог закона;

13) ако не поступи у складу са чланом 42. овог закона;

14) ако не обавести Комору у складу са чланом 64. став 2. овог закона;

15) ако Комори не достави извештај из члана 65. овог закона у року из става 1. тог члана;

16) ако не поступи у складу са чланом 75. овог закона;

17) ако у одређеном року не поступи у складу са чланом 80. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у друштву за ревизију, новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

Члан 100.

Новчаном казном од 200.000 до 1.500.000 динара казниће се за привредни преступ друштво за ревизију у којем лиценцирани овлашћени ревизори обављају послове ревизије код правног лица из члана 34. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у друштву за ревизију, новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара.

Члан 101.

Новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ:

1) правно лице код којег се врши ревизија, ако не изабере друштво за ревизију на начин и у року из члана 24. овог закона;

2) правно лице код којег се обавља ревизија ако не поступи у складу са одредбама члана 27. овог закона;

3) друштво од јавног интереса ако није основало Комисију за ревизију у складу са чланом 43. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

Члан 102.

Новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ Комора:

1) ако не прибави сагласност у складу са одредбама члана 9. став 2. и члана 47. ст. 3. и 4. овог закона;

2) ако не обавља послове прописане одредбама члана 47. овог закона;

3) ако не достави годишњи финансијски извештај и годишњи извештај о раду у складу са чланом 48. став 1. тачка 7) овог закона;

4) ако не чува пословну тајну сагласно одредбама члана 49. овог закона;

5) ако не објави документа на начин прописан одредбама члана 53. овог закона;

6) ако поступи супротно члану 63. ст. 2. и 3. овог закона;

7) ако не спроведе контролу квалитета рада над друштвом за ревизију или самосталним ревизором најмање једном у шест, односно три године у складу са одредбама члана 73. овог закона;

8) ако у случају откривених неправилности у поступку контроле квалитета рада не поступи у складу са одредбама члана 77, односно члана 85. овог закона;

9) ако не достави годишњи извештај о раду у року из члана 91. став 1. тачка 4) овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и Генерални секретар Коморе (одговорно лице) новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

2. Прекршаји

Члан 103.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај самостални ревизор, за радње из члана 99. став 1. овог закона.

Члан 104.

За радње из члана 100. став 1. овог закона казниће се за прекршај самостални ревизор, новчаном казном од 25.000 до 250.000 динара.

Члан 105.

Новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај лиценцирани овлашћени ревизор:

1) ако крши обавезу заштите података у смислу члана 29. став 1. овог закона;

2) ако састави и потпише ревизорски извештај које није састављен на начин прописан одредбама члана 30. овог закона, односно ако пропусти или неправилно оцени поједине значајније позиције у финансијским извештајима који су били предмет ревизије, или ако не примењује правила ревизије, што има за последицу погрешно мишљење о финансијским извештајима, односно погрешно образложење мишљења;

3) ако не обавести друштво за ревизију сагласно одредбама члана 36. овог закона о наступању околности из члана 34. овог закона.

Члан 106.

Новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај лица из члана 38. овог закона, ако поступи супротно одредби тог члана.

Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за именовање чланова Одбора за јавни надзор

Члан 107.

Влада ће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона основати Одбор за јавни надзор и именовати његове чланове.

До оснивања Одбора за јавни надзор послове из његове надлежности, сагласно овом закону, обављаће Министарство.

Усклађивање аката Коморе

Члан 108.

Комора, основана у складу са Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 99/11 - др. закон), наставља са радом у складу са одредбама овог закона.

Комора је дужна да усклади постојећа акта и донесе нова акта у складу са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Рок важења дозволе и усклађивање пословања

Члан 109.

Дозвола за рад коју је Министарство издало предузећима за ревизију до ступања на снагу овог закона важи до добијања дозволе за обављање ревизије, у складу са овим законом, а најдаље годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Предузећа за ревизију дужна су да ускладе своје пословање са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Стручна звања и лиценце

Члан 110.

Лицима, која су до дана ступања на снагу овог закона стекла професионално звање овлашћени ревизор, односно овлашћени интерни ревизор у складу са Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 99/11 - др. закон), признаје се стручно звање овлашћени ревизор, односно овлашћени интерни ревизор, у складу са овим законом.

Лиценце издате овлашћеним ревизорима у складу са Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 99/11 - др. Закон) важе до дана престанка њиховог важења.

Започети поступци

Члан 111.

Лица, која су до дана ступања на снагу овог закона започела полагање испита по програму Коморе за стицање звања овлашћени ревизор и овлашћени интерни ревизор, могу да полажу преостале испите по програму по којем су започела полагање тог испита, најкасније у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

По захтевима за издавање лиценце, односно дозволе за обављање послова ревизије који су поднети до дана ступања на снагу овог закона, решаваће се у складу са прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Одложена примена појединих одредби овог закона

Члан 112.

Одредбе чл. 18. и 21, члана 24. став 1, члана 25. и чл. 34 - 37. овог закона примењују се почев од ревизије финансијских извештаја за 2014. годину.

Рачунање рока за замену лиценцираног овлашћеног ревизора

Члан 113.

Рок за замену лиценцираног овлашћеног ревизора, потписника ревизорског извештаја у смислу члана 40. став 1. овог закона, почиње да тече од прве обављене ревизије финансијских извештаја код истог обвезника ревизије почевши од дана ступања на снагу Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 99/11 - др. закон).

Пријем Републике Србије у Европску унију

Члан 114.

До дана пријема Републике Србије у Европску унију, на сарадњу са државама чланицама, на ревизоре и ревизорска друштва држава чланица примењују се одредбе које уређују сарадњу са трећим земљама.

Одредбе чл. 96. и 97, као и члана 98. став 5. овог закона, примењују се од дана пријема Републике Србије у Европску унију.

Примена раније донетих подзаконских аката

Члан 115.

До почетка примене подзаконских аката донетих на основу овог закона, примењиваће се подзаконски акти донети на основу Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 99/11 - др. закон).

Завршна одредба

Члан 116.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тач. 6), 11) и 17) Устава Републике Србије, према којима Република, поред осталог, уређује и обезбеђује правни положај привредних субјеката, контролу законитости располагања средствима правних лица и друге економске односе од општег интереса за Републику.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Пружање услуга ревизије финансијских извештаја у Републици Србији регулисано је Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 99/11 - др. закон) који је ступио на снагу 2. јуна 2006. године и подзаконским актима донетим за његово спровођење.

Досадашњи Закон о рачуноводству и ревизији био је у делу ревизије делимично усклађен са новом Осмом директивом 2006/46-/ЗЕЗ Европског парламента и Савета, а потреба за даљим усклађивањем домаћег законодавства са европским правним тековинама условила је израду посебног и новог закона о ревизији.

Основни разлози који су определили предлагача да приступи изради новог закона о ревизији су:

1) Усклађивање са захтевима нове Осме директиве ЕУ:

Нова Осма Директива ЕУ је комплексна и детаљно разрађује сва питања значајна за обављање ревизије, тако да је имплементација решења садржаних у овој директиви нужно захтевала израду новог закона о ревизији.

Предложено је да се на свеобухватан и прецизнији начин уреди материја која се односи на лиценцирање ревизора, континуирану едукацију и међусобно признавање квалификација у ревизији, професионалну етику, независност, објективност, поверљивост и чување професионалне тајне у обављању ревизије.

Обавеза примене међународних стандарда ревизије и извештавање у складу са стандардима, као и питања у вези са контролом квалитета обављених ревизија и изрицањем мера, такође су предмет регулисања овог закона.

Предмет уређивања овог закона су и питања у вези са именовањем ревизора и прекидом сарадње у обављању ревизије. Овим законом је предвиђено да се ревизор именује на скупштини акционара или другог представничког тела власника. Прописује се да до прекида сарадње између ревизора и клијента у току обављања ревизије може да дође само ако за то постоје оправдани разлози.

Овај закон садржи и посебне одредбе које се односе на обавезну ревизију друштва од јавног интереса. Ревизорска друштва која врше ревизију друштва од јавног интереса имају додатне одговорности у вези са обелодањивањем извештаја о транспарентности, посебних захтева за независношћу и др.

Најзначајнија новина у вези са тим односи се на обавезу ревизорског друштва да на свом веб-сајту у року од три месеца по завршетку сваке пословне године објави годишњи извештај о транспарентности у којем ће се налазити подаци о ревизорском друштву, опис система контроле квалитета у

оквиру ревизорског друштва, списак клијената који су друштва од јавног интереса и др.

Директива ЕУ је донела и многобројне новине у уређењу ревизије које ће имати дугорочан утицај на професију.

Једна од најзначајнијих је свакако напуштање схватања ревизије као саморегулишуће професије и увођење надзора над радом Коморе ревизора, друштва за ревизију и ревизора. Овакав заокрет десио се као последица великих финансијских скандала у Сједињеним Америчким Државама које су као одговор на насталу ситуацију увеле строгу контролу рада ревизора. Модел јавног надзора над ревизијом прихваћен је од стране Европске уније да би се избегли евентуални финансијски скандала у којима би били укључени и ревизори.

У складу са Директивом, систем надзора треба да има коначну одговорност за надзор над: одобравањем и регистрацијом ревизора и друштва за ревизију, усвајањем стандарда професионалне етике и интерних стандарда контроле квалитета и ревизије, као и континуираном едукацијом, контролом квалитета и предузимањем истражних и дисциплинских мера. Државе чланице треба да формирају једно или више овлашћених тела којима ће делегирати наведене одговорности.

Посебне одредбе у закону, у циљу заштите јавног интереса, односе се на формирање Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије (Одбор за јавни надзор), који ће као тело који образује Влада РС заједно са министарством надлежним за послове финансија учествовати у активностима везаним за надзор над радом Коморе, друштва за ревизију и ревизора.

Значајну новину у закону представља контрола квалитета рада ревизора која ће се вршити од стране Коморе ревизора, односно од лиценцираних овлашћених ревизора запослених у Комори.

Једна од специфичности Директиве која је донела потребу за уређењем међународне сарадње у новом закону, везана је за чињеницу да ЕУ шири своју надлежност ван граница земаља чланица ЕУ тиме што захтева да се ревизори из трећих земаља који врше ревизију друштва која котирају своје хартије од вредности на европским берзама, региструју у ЕУ. Државе чланице треба да успоставе систем надзора над радом ових ревизора и ревизорских друштва, контролу квалитета њиховог рада, као и истражне и дисциплинске мере.

Ревизори и ревизорска друштва из трећих земаља могу бити изузети из надзора и контроле у ЕУ, ако је систем јавног надзора над ревизорима у домицилној држави оцењен као еквивалентан односно задовољавајући од стране државе чланице ЕУ.

Предвиђено је да ће се поједине одредбе закона чија примена подразумева чланство у ЕУ примењивати уласком Републике Србије у ЕУ (одложена примена), тако да неће бити потребна накнадна измена закона из тих разлога.

2) Отклањање уочених недостатака у примени постојећег законског решења:

Примена актуелног Закона о рачуноводству и ревизији показала је постојање одређених недостатака у регулисању и спровођењу контроле квалитета рада ревизора и квалитета обављених ревизија.

Тренутно у Републици Србији 57 предузећа за ревизију има дозволу за обављање послова ревизије финансијских извештаја, а услуге ревизије пружа

203 лиценцираних овлашћених ревизора запослених у овим предузећима. У току 2011. године обављено је укупно 5.197 ревизија годишњих и консолидованих финансијских извештаја. Ако се томе дода податак да просечан број обављених ревизија финансијских извештаја у 2011. години по једном лиценцираном овлашћеном ревизору износи 31, у том случају неопходан квалитет ревизије могуће је обезбедити адекватнијом сразмером броја ревизора и обвезника ревизије.

Агенција за привредне регистре је за пословну 2010. годину поднела 402 прекршајне пријаве против обвезника ревизије који нису извршили обавезну ревизију својих финансијских извештаја, док је у 2009. години по истом основу поднела 770 прекршајних пријава.

Применом нових критеријума за дефинисање обвезника ревизије смањиће се њихов број и растеретити део привреде трошкова по том основу:

Ред. бр.	ОБВЕЗНИЦИ РЕВИЗИЈЕ	Актуелни Закон о рачуноводству и ревизији	ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
1.	Велика правна лица	1.163	552
2.	Средња правна лица	2.971	1.283
3.	Мала правна лица која се котирају на берзи	691	781
4.	Матична правна лица која су доставила консолидоване фин. извештаје за 2011. годину	828	828
5.	Остала правна лица и предузетници чији пословни приход прелази 4.400.000 ЕУР	/	948
	УКУПНО	5.653	4.392

На овај начин, квалитет будућих ревизија (за око 4.400 обвезника ревизије) треба да буде побољшан јер ће постојећих 203 лиценцираних ревизора, који су запослени у 57 друштава за ревизију обављати ревизију 4.400. субјеката, уместо досадашњих 5.653, чиме се доводи у сразмеру број обвезника и кадровски капацитети.

Одсуство критеријума за утврђивање висине осигурања од одговорности за штету коју лиценцирани овлашћени ревизор својим несавесним радом може да причини кориснику услуга ревизије или неком трећем лицу, такође је недостатак постојећег законског решења.

У већини случајева предузећа за ревизију плаћају минималне премије осигурања, тако да су износи осигурања недовољни за санирање евентуално насталих штета. Наведени проблем биће решен прописивањем висине најниже суме осигурања на нивоу који обезбеђује адекватно обештећење у случају настанка штете.

Досадашња пракса је показала да је у одсуству критеријума за утврђивање минималне суме осигурања постојала велика несразмерност у погледу осигурања, а самим тим и у погледу заштите евентуално оштећених лица у вези са обављањем ревизије. Тако нпр. једно од предузећа за ревизију из „велике четворке“ (Big four) у току 2011. године на име премије осигурања платило је приближно 6.000.000 динара чиме се осигурало за евентуалну штету до износа од 80.000.000 долара, док се једно од домаћих предузећа за ревизију плаћањем премије осигурања од приближно 10.000 динара, осигурало за штету до износа од приближно 15.000 ЕУР. Како би се у што већој мери заштитили интереси корисника услуга ревизије, предлагач закона се определио да

предложи критеријуме за утврђивање минималне суме осигурања која ће зависити од вредности уговорених услуга ревизије. С тим у вези, и даље ће постојати разлика у износу минималне суме осигурања од друштва до друштва, али ће зависити од обима и вредности преузетих послова у области пружања услуга ревизије, а не од одлуке самих друштава.

Нови закон треба да допринесе подизању квалитета и поверења у ревизорске извештаје у Републици Србији што ће имати позитиван утицај на све привредне субјекте, државне органе и институције, као и на стране и домаће инвеститоре.

Изради овог закона претходила је анализа упоредног законодавства земаља у окружењу и земаља чланица Европске уније.

III. САДРЖИНА ЗАКОНА - ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Материја Предлога закона подељена је у десет поглавља.

Поглавље I. Основне одредбе, садржи одредбе којима се утврђује предмет уређивања овог закона, одредбе којима се дефинишу основни појмови, превод и објављивање Међународних стандарда ревизије, одредбе којима се уређује која правна и физичка лица - предузетници могу да обављају послове ревизије, као и одредбе о лиценцираним овлашћеним ревизорима и условима за њихово овлашћивање за обављање услуга ревизије.

Чланом 1. утврђује се предмет уређивања овог закона.

Члан 2. садржи дефиниције главних појмова које су усаглашене са дефиницијама садржаним у новој Осмој директиви ЕУ (у даљем тексту: Директива). Предлог закона дефинише појмове као што су: ревизија финансијских извештаја, ревизорски извештај, Међународни стандарди ревизије, Међународни рачуноводствени стандарди, законска ревизија, законски ревизор, ревизор државе чланице Европске уније, ревизор треће земље, ревизор групе, друштво за ревизију, мрежа, повезано ревизорско друштво и др.

Предлог закона уређује и дефиницију друштва од јавног интереса у која спадају велика правна лица у смислу закона којим се уређује рачуноводство, јавна друштва у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, као и сва правна лица које Влада на предлог надлежног министарства прогласи правним лицима од јавног интереса за Републику Србију, независно од њихове величине.

Одредбама члана 3. прописано је преводе Међународних стандарда ревизије (МСР) решењем утврђује министарство надлежно за послове финансија. Ово решење заједно са текстом превода МСР, Министарство објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страници Министарства.

Одредбама члана 4. прописано је да ревизију могу да обављају друштва за ревизију и самостални ревизори организовани као предузетници.

Ревизију могу да обављају друштва за ревизију која имају у радном односу са пуним радним временом запосленог најмање једног лиценцираног овлашћеног ревизора. Међутим, уколико друштво за ревизију има запослена мање од четири лиценцирана овлашћена ревизора не може да обавља ревизију редовних годишњих и консолидованих финансијских извештаја великих правних лица.

Ревизију могу да обављају и ревизорска друштва и ревизори - предузетници из држава чланица ЕУ и трећих земаља, који су у складу са овим законом добили дозволу за обављање ревизије.

Одредбама члана 5. дефинишу се кривична дела која лице чине недостојним за обављање ревизије, стицање лиценци и звања у складу са овим законом, као и за обављање других послова у области ревизије, утврђених овим законом.

Чланови 6 - 10. садрже одредбе о лиценцираним овлашћеним ревизорима. С тим у вези, прописују услови за добијање лиценце за обављање ревизије, као и услови за одржавање, односно продужење лиценце. Такође, прописана је садржина испита, тј. области које испит за стицање звања овлашћени ревизор у складу са овим законом и Директивом мора да садржи, као и могућност ослобађања од полагања једног или више испита из законом прописаних области. Одредбама ових чланова прописана је и обавеза да лиценцирани овлашћени ревизори похађају одговарајућу обуку у циљу континуираног професионалног усавршавања, а уређено је ко и под којим условима може да организује и спроводи ову врсту обуке. У овом делу садржане су и одредбе којима се прописују услови за лиценцирање ревизора држава чланица ЕУ, односно ревизора трећих земаља.

Поглавље II. Друштво за ревизију и самостални ревизор садржи опште одредбе о друштвима за ревизију, самосталним ревизорима и условима за њихово овлашћивање за обављање услуга ревизије

Сагласно чл. 11. и 12. друштво за ревизију, поред услова прописаних законом којим се уређују привредна друштва, мора да испуњава и посебне услове који се тичу пре свега власничке структуре и састава органа управљања друштва, с намером да доношење кључних одлука по питању ревизије буде у рукама ревизорске струке.

С тим у вези, у друштву за ревизију већину акција или удела у капиталу морају да имају друштва за ревизију, односно лиценцирани овлашћени ревизори.

Одредбама чл. 13 - 15. уређује се поступак издавања дозвола друштвима за ревизију, односно самосталним ревизорима за обављање ревизије.

О издавању дозволе за обављање ревизије друштвима за ревизију и самосталним ревизорима одлучује министарство надлежно за послове финансија, у оквиру поступка који је уређен одредбама овог закона.

Одредбе чл. 16. и 17. односе се на самосталног ревизора.

Самостални ревизор као предузетник може да ради као појединац, уз ограничење да не може да врши ревизију редовних годишњих и консолидованих финансијских извештаја друштава од јавног интереса, као ни консолидоване финансијске извештаје осталих обвезника ревизије.

Самостални ревизор као предузетник може истовремено да има само једну дозволу за обављање ревизије. Самостални ревизор не може обављати друге делатности, осим ревизије и других послова које сагласно овом закону може да обавља, нити може бити оснивач друштва за ревизију или другог привредног друштва. Самостални ревизор не може бити у радном односу код другог послодавца, не може имати друге регистроване самосталне делатности или статус законског заступника, директора, члана или председника управног одбора, односно извршног одбора у правном лицу, члана управног, односно извршног одбора повезаног правног лица са правним лицем код кога се обавља

ревизија, члана или председника извршног одбора банке, заступника државног капитала, стечајног управника, прокуристе и лица које уговором о раду има утврђену забрану конкуренције.

Чланом 18. прописана је обавеза да се друштво за ревизију, односно самостални ревизор осигура од одговорности за штету коју учини правном лицу код кога обавља ревизију у случају повреде уговора о ревизији, односно трећем лицу у случају повреде правила обављања ревизије.

Одредбама овог члана прописан је начин израчунавања најниже суме осигурања по основу које се плаћа премија осигурања. Износ најниже суме осигурања на основу које се плаћа премија осигурања за појединачни осигурани случај за сваку пословну годину сагласно овом члану, утврђује се као већи износ од следећих износа: од највише цене за услуге ревизије на основу појединачног уговора о ревизији помножено са 15 или од збира цена за услуге ревизије на основу свих уговора о ревизији, помножено са 2,5. Појединачним осигураним случајем сматра се штета настала у вези са појединачним извештајем о ревизији.

ПРИМЕР - случај када је вредност свих закључених уговора, помножена са 2,5, већа од износа појединачно највећег уговора, помножено са 15:

Уколико би вредност свих закључених уговора износила 300.000 евра, полиса осигурања (најнижа сума осигурања) би гласила на 750.000 евра ($300.000 * 2,5$), а по том основу би друштво за ревизију на годишњем нивоу плаћало премију око 750 евра. То значи, да би у случају настанка штете друштво за осигурање покрило износ штете до 750.000 евра.

Одредбама члана 19. уводи се обавеза друштву за ревизију са само једним запосленим лиценцираним овлашћеним ревизором и самосталном ревизору да закључе уговор о сарадњи у којем са другим друштвом за ревизију, односно самосталним ревизором уговара да ће у случају ако због неспособности за рад лиценцираног овлашћеног ревизора, односно самосталног ревизора не буде могао да испуни своје обавезе из уговора о ревизији, то урадити друго друштво за ревизију, односно самостални ревизор у складу са овим законом.

Чланом 20. уводи се обавеза друштвима за ревизију која обављају ревизију друштава од јавног интереса да у року од три месеца од истека календарске године објаве на својој интернет страници или интернет страници Коморе годишњи извештај о транспарентности који ће садржати податке о правној форми ревизорског друштва, назив мреже ревизорских друштава којој дато ревизорско друштво припада, опис система контроле квалитета у оквиру друштва за ревизију, списак клијената од јавног интереса и друге податке у складу са овим законом.

Поглавље III. Обављање ревизије садржи одредбе којима се регулишу правила за обављање ревизије, а која су усклађена са одговарајућим одредбама Директиве. Овим одредбама, прописују се права и обавезе обвезника ревизије у вези са обављањем ревизије, права и обавезе лиценцираних овлашћених ревизора, друштава за ревизију и самосталних ревизора у вези са обављањем ревизије, чувањем пословне тајне, као и забране и ограничења у вези са независношћу ових лица од обвезника ревизије, односно других корисника ревизорских услуга. Регулисано је питање уговарања ревизорских услуга и раскида уговора, као и питање уговарања накнаде за обављање ревизорских услуга. Уређује се начин састављања и садржина ревизорског извештаја, као и обавезе у вези са ревизијом консолидованих финансијских извештаја. Закон дефинише и неревизорске

услуге које друштва за ревизију, односно самостални ревизори поред ревизије могу да пружају својим клијентима.

Одредбом члана 21. дефинише се обавезност ревизије у смислу овог закона. Ревизија је обавезна за редовне годишње финансијске извештаје великих и средњих правних лица разврстаних у складу са законом којим се уређује рачуноводство, јавних друштава у складу са законом којим се уређује тржиште капитала независно од њихове величине, као и свих правних лица, односно предузетника чији укупан пословни приход остварен у претходној пословној години прелази 4.400.000 ЕУР у динарској противвредности. Ревизија је обавезна и за матична правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Сагласно члану 22. ревизија се обавља у складу са овим законом, другим законима који уређују ревизију финансијских извештаја код појединих правних лица, Међународним стандардима ревизије и Кодексом професионалне етике ревизора.

У смислу члана 23. послове ревизије непосредно могу да обављају лиценцирани овлашћени ревизори, запослени у друштву за ревизију, односно самостални ревизор под условом да су чланови Коморе. Међутим, друштво за ревизију, односно самостални ревизор могу поједине послове у поступку ревизије да повере и другим лицима која су запослена у друштву за ревизију, односно код предузетника - самосталног ревизора, а која немају лиценцу за рад на пословима ревизије, под условом да је њихов рад планиран и надзиран од стране лиценцираног овлашћеног ревизора.

Чл. 24 - 27. садрже одредбе којима се уређују права и обавезе обвезника ревизије, начин избора друштва за ревизију, односно ревизора-предузетника, форма и рок за закључење уговора којим се регулишу међусобна права и обавезе учесника у ревизорском послу, као и ограничења у вези са раскидом уговора.

Члан 28. садржи одредбе о радној документацији коју припрема лиценцирани овлашћени ревизор и на основу које издаје ревизорски извештај.

Чланом 29. прописана је обавеза чувања пословне тајне за сва лица која су у име друштва за ревизију била ангажована на пословима ревизије. На овај начин се сагласно овом закону и Директиви штити приватност клијената. Обавеза чувања пословне тајне примењује се како за време ангажмана на конкретној ревизији, тако и по завршетку ангажмана, без обзира да ли је лицима која подлежу обавези чувања пословне тајне престао радни однос у друштву за ревизију. Изузетак од обавезе чувања пословне тајне постоји када су подаци који представљају пословну тајну потребни за утврђивање чињеница у преткривичним или кривичним поступцима, као и када њихово достављање писаним путем затражи суд у кривичном или преткривичном поступку.

Одредбама члана 30. уређује се садржина и начин састављања ревизорског извештаја.

Члан 31. садржи одредбе у вези са ревизијом консолидованих финансијских извештаја.

Члан 32. уређује питања везана за уговарање ревизорске накнаде, као и ограничења у погледу уговарања, а све у циљу заштите принципа независности у обављању ревизије. С тим у вези, забрањено је свако условљавање одређивања висине ревизорске накнаде пружањем додатних услуга правном лицу код којег се врши ревизија.

Чланом 33. дефинишу се додатне неревизорске услуге које друштво за ревизију може да обавља поред ревизије финансијских извештаја.

Одредбама чл. 34 - 38. штити се принцип независности, тако што се дефинишу ситуације, односно случајеви у којима лиценцирани овлашћени ревизори, односно друштва за ревизију не могу да пружају услуге ревизије својим клијентима (забрана обављања ревизије).

Члан 39. уређује начин поступања и обавезе друштва за ревизију у случају када се у току обављања ревизије број запослених лиценцираних овлашћених ревизора смањи испод законом прописаног броја (запослена најмање четири лиценцирана овлашћена ревизора за ревизију редовних годишњих и консолидованих финансијских извештаја великих правних лица, односно један лиценцирани овлашћени ревизор за ревизију осталих правних лица).

Одредбама чл. 40 - 42. уводе се додатне обавезе и ограничења друштвима за ревизију у вези са обављањем ревизије, са намером заштите принципа независности у обављању ових послова, уз поштовање изграђеног међусобног поверења насталог дуготрајном пословном сарадњом. Сходно томе, друштва за ревизију су дужна да врше замену (ротацију) кључног ревизорског партнера, потписника ревизорског извештаја, најкасније сваке седме године од почетка ревизије код истог обвезника ревизије, осим ако посебним законом није друкчије уређено, с тим да кључни ревизорски партнер може поново да обавља ревизију код истог обвезника ревизије по истеку периода од најмање две године од датума потписивања последњег ревизорског извештаја.

Друштво за ревизију је дужно да извештава правно лице код којег обавља ревизију, односно Комисију за ревизију (одбор за праћење пословања) ако је правно лице образује, о кључним питањима која произлазе из обављања ревизије, а посебно о значајним недостацима интерне контроле у вези са процесом финансијског извештавања, као и да једном годишње, у писаном облику потврди своју независност према друштву од јавног интереса код којег обавља ревизију. Друштво за ревизију је дужно да обавести Комисију за ревизију друштва од јавног интереса о додатним услугама које пружа друштву од јавног интереса, као и да расправља о могућим претњама његовој независности и заштитним механизмима против тих претњи.

Поглавље IV. Комисија за ревизију у привредном друштву и интерни ревизор садржи одредбе о организацији и делокругу рада Комисије за ревизију (одбора за праћење пословања), као независног тела које су дужна да образују сва правна лица која припадају групи друштва од јавног интереса, као и одредбе које се односе на овлашћеног интерног ревизора.

Интерна ревизија је уређена у оној мери колико је потребно да се одржи континуитет са актуелним Законом о рачуноводству и ревизији у погледу сертификавања интерних ревизора и прописа који се с тим у вези ослањају овај закон. Нпр: Закон о привредним друштвима захтева од јавних акционарских друштва да најмање једно лице надлежно за унутрашњи надзор пословања мора испуњавати услове прописане за интерног ревизора у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

Такође, треба имати у виду да је основни предмет уређивања Предлога закона о ревизији статутарна (екстерна) ревизија, која се према својој функцији и значају у великој мери разликује од интерне ревизије и као таква предмет је детаљног уређивања.

Нова Осма директива ЕУ чије одредбе смо дужни да имплементирамо у домаће прописе, уређује само материју статутарне (екстерне) ревизије. У делокругу директиве није уређивање интерне ревизије.

Сагласно члану 43. избор чланова Комисије за ревизију (одбора за праћење пословања), као и делокруг њеног рада прописани су законом којим се уређују привредна друштва. Комисија је овлашћена да у друштву од јавног интереса у оквиру којег је формирана, припрема, предлаже и проверава спровођење рачуноводствених политика и политика управљањем ризика, као и да врши надзор над финансијским извештавањем и системом унутрашњег надзора друштва. Такође, врши надзор над поступком ревизије, а овлашћена је и да предлаже и спроводи поступак избора друштва за ревизију, као и да обавља друге законом прописане послове.

Одредбама члана 44. прописују се услови за стицање звања овлашћени интерни ревизор. Сертификат о стеченом звању овлашћени интерни ревизор издаје Комора овлашћених ревизора.

Поглавље V. Комора овлашћених ревизора садржи одредбе којима се ближе уређује правна форма Коморе овлашћених ревизора, прописују се њене надлежности, обавезе, унутрашња организација, начин финансирања, а дефинишу се и послови које је Комора у вршењу законом поверених овлашћења дужна да обавља.

Комора као професионално тело ревизора у Републици Србији, основана је 2006. године, Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 99/11 - др. закон), ради унапређења и развоја рачуноводствене и ревизорске професије, примене међународне рачуноводствене и ревизорске регулативе и хармонизације са том регулативом, заштите општег и појединачног интереса у обављању послова у тој области, организовања у пружању услуга у овој области, спровођења испита за стицање професионалног звања давања и одузимања лиценци за обављање послова ревизије финансијских извештаја, као и ради остваривања других циљева из области рачуноводства и ревизије.

Међутим, потреба за даљим јачањем постојећих институција одговорних за квалитет обављања ревизије у Републици Србији, довела је до тога да се новим законским решењем организација и надлежности Коморе дефинишу на другачији начин и да се с тим у вези ојача улога Коморе, пре свега у спровођењу надзора над квалитетом обављања ревизије. Комора ће поред послова које је обављала у складу са постојећим законским решењем, обављати и послове које је до сада обављало министарство надлежно за послове финансија (послове у вези вођењем Регистра предузећа за ревизију, као и надзора над радом предузећа за ревизију).

То значи да ће Комора у систем провере квалитета, поред лиценцираних овлашћених ревизора, чији квалитет рада према постојећем законском решењу контролише, укључити и друштва за ревизију.

Одредбама чл. 45. и 46. дефинише се улога Коморе, уређује се форма њеног организовања и дефинише њено чланство. Комора је у смислу овог закона дефинисана као независна професионална организација лиценцираних овлашћених ревизора запослених у друштвима за ревизију, друштва за ревизију и самосталних ревизора, која има својство правног лица, са правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим законом и статутом. Законом су наведени послови које Комора обавља на основу поверених јавних овлашћења. Комора, такође, обавља и друге послове утврђене овим законом, статутом и другим актима Коморе.

Чланство у Комори обавезно је за друштва за ревизију, самосталне ревизоре и лиценциране овлашћене ревизоре запослене у друштву за ревизију, односно код самосталног ревизора.

Одредбама чл. 47 - 49. уређују се послови Коморе, као и обавезе у вези са чувањем пословне тајне.

С обзиром на јавни (општи) значај, послови које у оквиру својих надлежности обавља Комора могу се поделити на: поверене послове - чије је обављање због свог јавног значаја предмет надзора министарства надлежног за послове финансија и Одбора за јавни надзор и остале послове.

Сви ови послови се са аспекта сродности могу поделити у неколико група. Једна група обухвата послове везане за доношење и објављивање одговарајуће регулативе из области ревизије. Другу групу послова чине послови везани за организацију и спровођење испита за стицање звања овлашћени ревизор, као и послови везани за спровођење обуке за континуирано професионално усавршавање. Трећа група послова везана је за вођење одговарајућих регистара. Четврта група послова односи се на спровођење контроле квалитета обављених ревизија као и на предузимање потребних активности како би се утврђене неправилности исправиле и санкционисале.

Одредбама чл. 50 - 53. уређује се финансирање Коморе, садржина статута као највишег општег акта Коморе, а уређују се и питања везана за објављивање општих аката Коморе.

Одредбама чл. 54 - 62. уређује се састав и делокруг рада органа Коморе. Комора има Скупштину, Савет, Надзорни одбор, Генералног секретара, Етички одбор и Комисију за контролу квалитета, а може да образује и друге органе.

Одредбама члана 63. прописане су врсте регистара које Комора овлашћени ревизора води. Комора води: Регистар чланова Коморе, Регистар друштва за ревизију и самосталних ревизора, Регистар лиценцираних овлашћених ревизора и Регистар изречених мера. Регистри су јавне књиге које се воде на српском језику, редовно ажурирају и објављују на интернет страници Коморе.

Одредбама чл. 64. - 66. прописује се садржина Регистра друштва за ревизију и самосталних ревизора и Регистра лиценцираних овлашћених ревизора, као и обавеза друштва за ревизију и самосталних ревизора у погледу извештавања (годишњи извештај) Коморе овлашћених ревизора. Садржина регистара у потпуности је усаглашена са захтевима Директиве.

Чланови 67. и 68. садрже одредбе о околностима које могу довести до брисања друштва за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора из одговарајућих регистара Коморе. Друштво за ревизију и самостални ревизор бришу се из Регистра на основу решења министарства надлежног за послове финансија о одузимању дозволе за обављање ревизије. Лиценцирани овлашћени ревизор брише се из Регистра на основу решења министарства надлежног за послове финансија о одузимању лиценце за обављање ревизије, као и у случају када се решење о издавању лиценце стави ван снаге.

Сагласно одредбама члана 69. Комора овлашћених ревизора дужна је да обавештава јавност о свим питањима из своје надлежности. Такође, дужна је да обавештава министарство надлежно за послове финансија и Одбор за јавни надзор о дисциплинским поступцима који се воде против чланова Коморе.

Ако се у тим поступцима установи да постоји сумња да је извршено кривично дело Комора је дужна да обавести и надлежне правосудне органе

У складу са одредбама члана 70. надзор над законитошћу рада и аката Коморе овлашћених ревизора врши министарство надлежно за послове финансија, док надзор над обављањем поверених послова, у оквиру делокруга утврђеног овим законом, обављају Министарство и Одбор за јавни надзор. У оквиру ове врсте надзора Министарство и Одбор за јавни надзор могу да траже од Коморе одговарајуће извештаје и податке потребне за надзор, као и да изврши непосредан увид у рад Коморе. У погледу надзора над повереним пословима и врстама мера које се могу предузети примењују се одредбе закона којима се уређује државна управа.

Поглавље VI. Контрола квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора садржи одредбе којима се уређује појам и предмет контроле квалитета рада, одређује се тело надлежно за спровођење контроле и прописују услови за обављање контроле квалитета рада. У оквиру овог поглавља обрађена је материја везана за примену и поштовање процесних правила у поступку контроле, као и материја у вези са правима и обавезама овлашћених лица надзорног органа, односно контролисаних лица. Такође, прописане су и различите врсте мера које се могу предузети у поступку надзора над радом друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора.

Сагласно одредбама чл. 71 - 74. контролу квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора врши Комора овлашћених ревизора преко овлашћених лица (контролора) која имају звање лиценцирани овлашћени ревизор, запослена су у Комори и испуњавају остале услове у складу са овим законом. Контролори се образују по посебном програму Коморе.

Контрола се врши на објективан начин и у поступку који искључује било какав сукоб интереса између лица која врше проверу квалитета рада и контролисаног лица.

Суштина ове контроле је да покаже у којој мери се у поступку ревизије поштују одредбе овог закона, Међународних стандарда ревизије и других правила ревизорске струке.

У поступку контроле проверавају се квалитет обављених ревизија, све кадровске, организационе и техничке могућности контролисаних лица у вези са обављањем ревизије, вредност и врста уговорених накнада, а врши се и провера свих извештаја и података који се сагласно овом закону достављају Комори.

Контрола квалитета рада код друштава за ревизију и самосталних ревизора врши се најмање једном у шест година, а код друштва за ревизију које обавља ревизију друштва од јавног интереса најмање једном у три године.

Одредбама чл. 75. и 76. уређују се права и обавезе контролисаних лица, као и овлашћених лица Коморе у вези са вршењем контроле. У складу са тим, друштво за ревизију код кога се врши контрола квалитета рада дужно је да у свом седишту, омогући овлашћеном лицу Коморе преглед ревизорских извештаја и радне документације на основу које су ревизорски извештаји састављени.

Овлашћено лице Коморе дужно је да о обављеној контроли састави извештај који садржи значајне налазе и закључке и да га достави Комисији за контролу квалитета Коморе овлашћених ревизора, друштву за ревизију,

односно самосталном ревизору код којег се врши контрола квалитета, а у случају ванредних контрола и министарству надлежном за послове финансија и Одбору за јавни надзор.

Чл. 77 - 84. садрже одредбе о врстама мера које се у поступку контроле квалитета рада могу предузети према друштвима за ревизију, односно самосталним ревизорима.

Прописане су мере које се у зависности од тежине учињених повреда Закона и правила ревизије, могу изрећи друштвима за ревизију, односно самосталним ревизорима. Мере изриче министарство надлежно за послове финансија на предлог Одбор за јавни надзор, а на основу извештаја о обављеној контроли квалитета и препоруке Коморе овлашћених ревизора за предузимање конкретне мере. Сагласно овом закону, могу се изрећи следеће мере:

- за лакше повреде, овлашћено лице издаје се налог за отклањање неправилности,

- додатне мере се изричу у случају тежих повреда законских одредби и правила ревизије. Изричу се у ситуацији када друштво за ревизију не поступа у складу са налогом за отклањање неправилности, као и када је против лиценцираног овлашћеног ревизора који у друштву за ревизију обавља послове ревизије започет поступак за одузимање лиценце,

- непоштовање налога за отклањање неправилности и изречених додатних мера неизоставно води ка најригорознијој од свих мера, одузимању дозволе. Поред ове ситуације, мера одузимања дозволе за обављање ревизије, изриче се друштву за ревизију када престане да испуњава законом прописане услове у погледу власничке структуре и управљања друштвом, уколико је добило дозволу навођењем неистинитих података, када се број лиценцираних овлашћених ревизора смањи испод законског минимума, а у року од три месеца се њихов број не повећа до законског минимума, као и у ситуацији ако састави ревизорски извештај који се не заснива на стварним чињеницама. Дозвола се одузима и ако је друштву за ревизију, односно самосталном ревизору, одлуком надлежног суда забрањено обављање делатности ревизије, у ситуацији када оснивач донесе одлуку о престанку обављања делатности ревизије финансијских извештаја, као и у случајевима престанка привредног друштва, односно предузетника у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

- међутим, пре коначног одузимања дозволе, друштву за ревизију се може изрећи мера условног одузимања дозволе, под условом да друштво за ревизију у периоду који одреди министарство на предлог Одбора за јавни надзор, а који не може бити краћи од шест месеци нити дужи од две године, не учини нову повреду овог закона код обављања ревизије.

Изречене мере се обелодањују у Регистру изречених мера.

Одредбама чл. 85 - 88. прописују се мере које се у поступку контроле квалитета могу предузети према лиценцираним овлашћеним ревизорима уколико се утврди да су својим радом кршили правила ревизије прописана овим законом, Међународним стандардима ревизије и другим правилима ревизорске струке.

У зависности од тежине повреде правила ревизије, мере се могу поделити у више група.

За лакше повреде правила ревизије, министарство надлежно за послове финансија на предлог Одбор за јавни надзор издаје налог за отклањање неправилности, а опомена се изриче ако лиценцирани овлашћени ревизор не

поступа у складу са правилима ревизије и нема услова за одузимање лиценце, односно за условно одузимање лиценце.

За теже повреде овог закона поред налога за отклањање неправилности и опомене, може се изрећи мера условног одузимања лиценце, док се за најтеже повреде закона одузима лиценца.

Постоје две врсте разлога за одузимање лиценце овлашћеним ревизорима. Једну врсту чине разлози који нису у непосредној вези са обављањем послова ревизије и у том случају лиценца се одузима ако је добијена навођењем неистинитих података, као и у ситуацији ако је лице правоснажно осуђено за кривична дела која га чине недостојним за обављање ових послова.

Другу врсту чине разлози који су у непосредној вези са обављањем послова ревизије и у том случају лиценца се одузима овлашћеном ревизору ако крши забрану обављања ревизије код појединих правних лица, односно ако крши забрану обављања функција у органима управљања друштава од јавних интереса у прописаном року. Лиценца ће такође бити одузета ако овлашћени ревизор поступа супротно правилима ревизије и ако због тога извештај о ревизији који је потписао садржи недостатке, односно доводи у заблуду кориснике ревизорског извештаја, ако не поштује обавезу заштите поверљивих података, као и ако не поступа у складу са одредбама овог закона и других прописа који уређују ревизију.

Министарство ће ставити ван снаге решење о издавању лиценце: на лични захтев лиценцираног овлашћеног ревизора, у случају губитка пословне способности, као и у случају његове смрти.

Изречене мере обелодањују се у Регистру изречених мера.

Поглавље VII. Одбор за јавни надзор над обављањем ревизије (чл. 89 - 95.) садржи одредбе о оснивању, организацији и делокругу рада Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије.

На нивоу Европске уније дошло је до интензивирања захтева да представници јавног интереса (држава) учествују у надзору над ревизорском професијом кроз механизам јавног надзора којим ће се пратити процеси који се одвијају унутар професије, са циљем стицања уверења да професија делује у јавном интересу.

С тим у вези, Влада Републике Србије оснива Одбор за јавни надзор (посебно тело) у циљу заштите јавног интереса у раду Коморе овлашћених ревизора, друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора.

Чланове Одбора за јавни надзор именује Влада, на период од четири године, с тим да иста лица могу бити поново изабрана на ову функцију највише још једанпут.

Висину накнаде за рад чланова Одбора за јавни надзор утврђује Влада на предлог министарства надлежног за послове финансија.

Чланови овог тела, с обзиром на значај послова које обављају морају да испуњавају посебне услове за именовање. Пре свега, за кандидате могу бити предложена лица која су факултетски образована и имају најмање пет година радног искуства на руководећем положају остварено у областима релевантним за обављање послова из надлежности овог тела (рачуноводство, ревизија, финансије или право) или имају осам година радног искуства у овим областима.

Најважније је да ова лица с обзиром на своју функцију и надлежности буду независна како од лица која пружају ревизорске услуге, тако и од Коморе као тела које је надлежно за лиценцирање и контролу квалитета рада тих лица. То значи да радом овог тела морају да управљају „непрактичари”, односно да већину чланова овог тела морају чинити стручњаци „непрактичари”, који нису запослени у Комори и нису чланови извршних органа Коморе. „Непрактичарем” се сагласно овом закону и Директиви сматра физичко лице које најмање три године пре ангажовања у Одбору за јавни надзор, није вршило законске ревизије, није имало право гласа у друштву за ревизију, није било члан органа управљања друштва за ревизију и није било запослено или на било који други начин повезано са друштвом за ревизију. Чланови Одбора за јавни надзор имају обавезу да поштују правила у вези са заштитом података, а обавеза важи како за садашње тако и за бивше чланове.

Одбор за јавни надзор обавља надзор над спровођењем контроле квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора.

Одбор за јавни надзор надзире Комору у обављању законом поверених послова, а поседује и механизме и средства да овај надзор учини ефикасним. У складу са тим, контролише Комору у спровођењу програма за полагање испита за звање овлашћени ревизор, као и над активностима везаним за регистрацију лиценцираних овлашћених ревизора и друштава за ревизију. Ово тело надзире Комору и у обављању континуираног професионалног усавшавања лиценцираних овлашћених ревизора, контроли примене Међународних стандарда ревизије и стандарда о питањима професионалне етике, као и у спровођењу система контроле квалитета над обављањем ревизије. Одбор за јавни надзор предлаже министарству надлежном за послове финансија мере према друштвима за ревизију, самосталним ревизорима и лиценцираним овлашћеним ревизорима уколико се у законом прописаном поступку утврди да су кршили одредбе овог закона.

Предлог закона предвиђа више механизма за спровођење контроле. Одбор за јавни надзор кроз механизам давања сагласности и мишљења на општа акта Коморе, утиче на садржину и квалитет тих аката, а може и да предложи поништавање или укидање аката који су донети супротно одредбама овог закона. Такође, може да предложи министарству надлежном за послове финансија као органу који је законом овлашћен да врши надзор над законитошћу рада и аката Коморе, непосредни преглед документације и учествовање у активностима Коморе у вршењу законом поверених послова, односно да предлаже ванредне провере квалитета обављања ревизије.

Одбор за јавни надзор располаже широким спектром мера које може да предузме уколико оцени да постоји основана сумња да су учињене одређене незаконитости и неправилности у раду Коморе. У складу са тим, може да затражи од Коморе, извештаје и друге податке као доказ о уоченим неправилностима, као и да предложи мере ради њиховог отклањања. Такође, може да покрене иницијативу за утврђивање одговорности чланова органа и запослених у Комори, као и да предложи сазивање Скупштине Коморе, односно да предузме и друге мере из своје надлежности.

Поглавље VIII. Међународна сарадња садржи одредбе којима се уређују питања сарадње у области ревизије, између надлежних домаћих и надлежних институција држава чланица ЕУ, односно трећих земаља, као и друга питања у вези са међународном сарадњом. Међународна сарадња је уређена у складу са Директивом.

Питање међународне сарадње у области ревизије, посебно добија на значају када се има у виду да у нашој земљи послује све већи број мултинационалних компанија, чији финансијски извештаји подлежу обавезној ревизији како на нивоу појединачних правних лица чланица компанија, тако и на нивоу самих компанија као матичних правних лица.

Одредбама чл. 96. и 97. уређују се сарадња Одбора за јавни надзор са одговарајућим телима држава чланица ЕУ. С тим у вези, Одбор за јавни надзор пружа помоћ, доставља информације и сарађује са надлежним телима држава чланица одговорним за одобрење, регистрацију, проверу квалитета рада и надзор ревизора и ревизорских друштава држава чланица. Изузетак од обавезе сарадње постоји у ситуацији кад би таква сарадња могла негативно да утиче на суверенитет, безбедност или јавни поредак Републике Србије, а прописани су и остали случајеви у којима се овај изузетак примењује.

Одредбама члана 98. уређује се сарадња Одбора за јавни надзор са одговарајућим телима трећих земаља, као и питања у вези са регистрацијом ревизора и ревизорских друштава трећих земаља за обављање услуга ревизије у Републици Србији.

Сложеност ревизија мултинационалних компанија захтева добру сарадњу домаћег тела надлежног за надзор над обављањем ревизије са одговарајућим надзорним телима трећих земаља. С тим у вези посредством Одбора за јавни надзор, надлежним телима трећих земаља омогућен је приступ радним папирима и другој документацији у државини домаћих лиценцираних овлашћених ревизора и друштава за ревизију под законом прописаним условима. Такође, предвиђени су и случајеви директне комуникације домаћих лиценцираних овлашћених ревизора и друштава за ревизију са надлежним телима трећих држава, као и изузеци од могуће сарадње и то пре свега у ситуацијама када би таква сарадња могла негативно да утиче на суверенитет, безбедност или јавни поредак Републике Србије.

Поглавље IX. Казнене одредбе (чл. 99 - 106.) садржи одредбе о казнама које су могу изрећи у случају кршења, односно непоштовања одредби овог закона.

Друштва за ревизију, самостални ревизори и лиценцирани овлашћени ревизори поред санкција (мера) које им могу бити изречене у поступку надзора од стране овлашћених надзорних тела, такође могу бити процесуирани и новчано кажњени за радње које у складу са овим законом имају обележја привредног преступа, односно прекршаја.

Новчано могу бити кажњени и обвезници ревизије који не поштују одредбе овог закона, као и Комора овлашћених ревизора у случају да своје обавезе не испуњава у складу са овим законом.

Поглавље X. Прелазне и завршне одредбе садржи одредбе којима се успоставља континуитет са постојећом регулативом у области ревизије, а прописује се и време ступања на снагу одредби овог закона и престанак примене досадашње регулативе.

Одредбама чл. 107. и 108. регулишу се питања везана за почетак рада Одбора за јавни надзор, као и питања у вези усклађивања пословања Коморе овлашћених ревизора са одредбама овог закона.

Сагласно члану 109. предузећа за ревизију имају рок од годину дана да своје пословање ускладе са одредбама овог закона. Дозволе за рад које су предузећа за ревизију добила од министарства надлежног за послове финансија до ступања на снагу овог закона, важе до добијања дозволе за

обављање ревизије у складу са овим законским решењем, а најдаље годину дана од ступања на снагу овог закона.

Одредбама члана 110. прописано је да се лицима која су до дана ступања на снагу овог закона стекла професионално звање овлашћени ревизор, односно овлашћени интерни ревизор у складу са Законом о рачуноводству и ревизији који је важио до дана ступања на снагу овог закона, признаје се стручно звање овлашћени ревизор, односно овлашћени интерни ревизор у складу са овим законом. Лиценце издате по старом закону важе до истека периода на који су издате и могу се продужити у складу са одредбама овог (новог закона).

Одредбама члана 111. утврђује се примена прописа и рок за окончање поступака који су започети пре ступања на снагу овог закона.

Одредбама члана 112. предвиђа се одложена примена појединих одредби овог закона. С тим у вези, одредбе којима се утврђују рок за закључивање и садржина уговора о обављању ревизије, критеријуми за осигурање од одговорности за штету која може настати у вези са обављањем ревизије, одредбе којима се уређује обавеза ревизије (обвезници ревизије), као и одредбе којима се забрањује обављања ревизије у Законом предвиђеним ситуацијама, примењују се почев од ревизије финансијских извештаја за 2014. годину.

Сагласно члану 113. рок за замену лиценцираног овлашћеног ревизора, потписника ревизорског извештаја, почиње да тече од прве обављене ревизије финансијских извештаја код истог обвезника ревизије у складу са актуелним законом из 2006. године, који престаје да важи ступањем на снагу овог закона.

Чланом 114. предвиђено је да се до дана пријема Републике Србије у Европску унију на сарадњу са државама чланицама примењују одредбе овог закона којима се уређује сарадња са трећим земљама. До уласка Републике Србије у Европску унију, на ревизоре и ревизорска друштва држава чланица примењиваће се одредбе овог закона које се односе на ревизоре и ревизорска друштва трећих земаља.

Одредбама члана 115. предвиђено је да ће се до доношења подзаконских аката на основу овог закона, примењивати подзаконска акта донета на основу Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 99/11 - др. закон).

Члан 116. садржи завршну одредбу којом се прописује да закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

- Одређење проблема које Предлог закона треба да реши

Предложено законско решење треба да отклони неусклађеност постојећих прописа у области ревизије са одговарајућом регулативом Европске уније.

Сагласно ово законском решењу, систем контроле квалитета биће успостављен на ефективнији и ефикаснији начин, тако што ће послови контроле квалитета бити поверени лицима која имају знање и искуство потребно за ревизију финансијских извештаја, уз поштовање начела независности које подразумева да лица која врше контролу квалитета не могу бити запослена у друштвима за ревизију нити могу бити чланови органа управљања тих друштава.

Влада Републике Србије ће формирати Одбор за јавни надзор над обављањем ревизије, као тело чији је ће деловање бити усмерено на заштиту јавног интереса у раду Коморе овлашћених ревизора, друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора. Ово тело и министарство надлежно за послове финансија имаће крајњу одговорност за квалитет обављања ревизије у Републици Србији.

Предложено законско решење решило би проблем међународне сарадње у вези са овлашћивањем и регистрацијом субјеката који пружају услуге ревизије и надзора над њиховим радом, као и међународну сарадњу Одбора за јавни надзор са сличним телима у другим земљама.

Такође, постојећи систем сертификавања, односно лиценцирања за професионална звања у области ревизије био би прилагођен и еквивалентан систему који се примењује у Европској унији.

- Циљеви који се постижу његовим доношењем

Основни циљ предложеног законског решења је усклађивање са постојећом регулативом Европске уније у вези са обавезном ревизијом годишњих и консолидованих финансијских извештаја.

Међутим, крајњи циљ предложених реформи треба да буде подизање нивоа квалитета ревизорског и финансијског извештавања у Републици Србији, кроз унапређење система обављања ревизије, што је један од предуслова за привлачење потенцијалних домаћих и страних инвеститора.

- Које су друге могућности за решавање проблема?

С обзиром да уређивање материје статутарне ревизије подразумева прописивање јасних и транспарентних правила и процедура које морају бити усаглашене са захтевима релевантних директива ЕУ, као и прописивање права и обавеза правних и физичких лица у вези са статутарном ревизијом и изрицање казних и других врста мера у поступку надзора, законско уређивање ове материје представља једини могући избор.

- Зашто је доношење акта најбоље за решавање проблема?

Предложене одредбе се односе на материју која се најефикасније и најтранспарентније регулише законом, тако да је процењено да се на овај начин јасно и недвосмислено ствара одговарајући правни оквир за уређивање ове области, а стварају се услови и за неопходно усклађивање са одговарајућом међународном регулативом.

- На кога ће и како највероватније утицати решења у Закону?

Имплементација одредби нове Осме директиве ЕУ, а пре свега успостављање ефикасног система контроле квалитета рада у ревизији, као и система надзора над ревизијом, треба да допринесу побољшању квалитета ревизорских извештаја на трајној основи. То ће за последицу имати побољшање квалитета финансијских извештаја, што ће позитивно утицати на све привредне субјекте, али и на државне органе и институције, као и на стране и домаће инвеститоре.

- Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди посебно малим и средњим предузећима

Примена овог закона у највећој мери неће директно изазвати додатне трошкове привредним субјектима и грађанима.

Напротив, применом критеријума за утврђивање обвезника ревизије одређени број досадашњих обвезника ревизије (око 1.200) неће више имати ову

обавезу, па ће по том основу бити смањени трошкови њиховог пословања. Поред позитивних ефеката на трошкове пословања, смањење обвезника ревизије ће у великој мери утицати и на подизање квалитета обављања ревизије, кроз успостављање адекватније сразмере између броја ревизора и обвезника ревизије.

Сагласно Предлогу закона, ревизија је обавезна за:

1) редовне годишње финансијске извештаје:

- великих и средњих правних лица разврстаних у складу са законом којим се уређује рачуноводство;

- јавних друштава у складу са законом којим се уређује тржиште капитала независно од њихове величине;

- свих правних лица, односно предузетника чији пословни приход остварен у претходној пословној години прелази 4.400.000 ЕУР у динарској противвредности;

2) консолидоване финансијске извештаје које састављају матична правна лица у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Ред. бр.	ОБВЕЗНИЦИ РЕВИЗИЈЕ	Актуелни Закон о рачуноводству и ревизији	ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
1.	Велика правна лица	1.163	552
2.	Средња правна лица	2.971	1.283
3.	Мала правна лица која се котирају на берзи	691	781
4.	Матична правна лица која су доставила консолидоване фин. извештаје за 2011. годину	828	828
5.	Остала правна лица и предузетници чији пословни приход прелази 4.400.000 ЕУР	/	948
	УКУПНО	5.653	4.392

Смањење обвезника ревизије резултат је пре свега повећања висине критеријума за разврставање правних лица и предузетника прописаних Предлогом закона о рачуноводству. Висина критеријума усклађивања са захтевима Четврте директиве ЕУ.

Међутим, у погледу директних трошкова пословања, постоји могућност да поједина друштва за ревизију повећају цене својих услуга, због обавезног осигурања од одговорности за штету коју лиценцирани овлашћени ревизор својим несавесним радом може да причини кориснику услуга ревизије или неком трећем лицу. Могућност повећања цена услуга, постоји код оних друштава за ревизију која су се до ступања на снагу овог закона осигуравала на износе који су нижи од износа који ће бити утврђени применом предложеног законског решења.

Досадашња пракса је показала да је у одсуству критеријума за утврђивање минималне суме осигурања постојала велика несразмерност у погледу осигурања, а самим тим и у погледу заштите евентуално оштећених лица у вези са обављањем ревизије. Тако нпр. једно од предузећа за ревизију из „велике четворке” (Big four) у току 2011. године на име премије осигурања платило је приближно 6.000.000 динара чиме се осигурало за евентуалну штету до износа од 80.000.000 долара, док се једно од домаћих предузећа за ревизију

плаћањем премије осигурања од приближно 10.000 динара, осигурало за штету до износа од приближно 15.000 ЕУР. Како би се у што већој мери заштитили интереси корисника услуга ревизије, предлагач закона се определио да предложи критеријуме за утврђивање минималне суме осигурања која ће зависити од вредности уговорених услуга ревизије. С тим у вези, и даље ће постојати разлика у износу минималне суме осигурања од друштва до друштва, али ће зависности од обима и вредности преузетих послова у области пружања услуга ревизије, а не од одлуке самих друштава.

Према предложеном решење износ најниже суме осигурања на основу које се плаћа премија осигурања за појединачни осигурани случај за сваку пословну годину утврђује се као већи износ од следећих износа: од највише цене за услуге ревизије на основу појединачног уговора о ревизији помножено са 15 или од збира цена за услуге ревизије на основу свих уговора о ревизији, помножено са 2,5. ПРИМЕР (случај када је вредност свих закључених уговора, помножена са 2,5, већа од износа појединачно највећег уговора, помножено са 15): Уколико би вредност свих закључених уговора износила 300.000 евра, полиса осигурања (најнижа сума осигурања) би гласила на 750.000 евра ($300.000 * 2,5$), а по том основу би друштво за ревизију на годишњем нивоу плаћало премију око 750 евра. То значи, да би у случају настанка штете друштво за осигурање покрило износ штете до 750.000 евра.

У погледу индиректних трошкова, примена овог закона захтева издвајање средстава из буџета Републике Србије за финансирање накнада за рад чланова Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије. Одлуком о образовању овог одбора утврдиће се висина износа накнаде која ће се исплаћивати сваком од чланова, а која се обично одређује у процентуалном износу у односу на нето плату помоћника директора управе у саставу министарства.

Примена овог закона може захтевати издвајање средстава из буџета Републике Србије за финансирање ванредних контрола квалитета рада друштава за ревизију и ревизора, које Министарство финансија и привреде може наложити Комори овлашћених ревизора у складу са овим законом. У том случају из буџета би се финансирала накнада за рад контролора који би по захтеву Министарства био ангажован у поступку ванредне контроле, а средства издвојена за ту намену би се кретала до висине плате врховног државног ревизора запосленог у Државној ревизорској институцији.

Лиценцирање овлашћених ревизора, обавеза њихове континуиране едукације, као и издавање дозвола друштвима за ревизију уведено је Законом о рачуноводству и ревизији из 2006. године, а овим Предлогом закона је детаљније уређено, тако да по том основу неће бити додатног повећања трошкова.

Обавеза образовања Комисије за ревизију као тела у оквиру привредних друштава, већ је уведена Законом о привредним друштвима и Законом о банкама, а Предлог закона о ревизији упућује на те законе. Што се тиче трошкова за функционисање овог тела, то је ствар организације и политике сваког привредног субјеката који је образује.

Имајући у виду наведено, основни трошкови за примену овог закона биће везани за образовање и функционисање Одбора за јавни надзор, као тела чији је ће деловање бити усмерено на заштиту јавног интереса у раду Коморе овлашћених ревизора, друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора. Ово тело и министарство надлежно за послове финансија имаће крајњу одговорност за квалитет обављања ревизије у Републици Србији. Директива ЕУ захтева образовање оваквог тела. Предлагач

закона је у смислу смањења трошкова функционисања оваквог тела предложио да се оно образује као тело (комисија) Владе, за које ће стручне и административне послове обављати Министарство финансија и привреде.

С тим у вези, истичемо да је на нивоу Европске уније дошло је до интензивирања захтева да представници јавног интереса (држава) учествују у надзору над ревизорском професијом кроз механизам јавног надзора којим ће се пратити процеси који се одвијају унутар професије, са циљем стицања уверења да професија делује у јавном интересу.

Све чланице Европске уније су сагласно Директиви у обавези да успоставе систем јавног надзора и с тим у вези, образују одговарајућа тела. Што се тиче земаља у окружењу, у Хрватској је слично решење као у Предлогу закона (тело које образује Влада), док је у Словенији образована посебна Агенција.

Позитивни ефекти које предложено законско решење треба да пружи, у потпуности оправдавају трошкове његовог спровођења, с обзиром да крајњи циљ предложених реформи треба да буде подизање нивоа квалитета ревизорског и финансијског извештавања у Републици Србији, кроз унапређење система обављања ревизије, што је један од предуслова за привлачење потенцијалних домаћих и страних инвеститора.

Ово ће бити постигнуто:

- спровођењем контроле квалитета над радом ревизора и друштва за ревизију у складу са захтевима директиве ЕУ;

- увођењем јавног надзора над радом ревизора, друштава за ревизију, као и над радом Коморе овлашћених ревизора.

- **Да ли доношење закона стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?**

Предложено законско решење стимулише запошљавање нових кадрова у ревизији, односно оснивање нових друштава за ревизију, због потребе квалитетнијег обављања ревизије (ревизорски тим треба да проведе већи број радних сати на обављању ревизија) упркос смањењу броја обвезника ревизије, с обзиром да су капацитети постојећих друштава за ревизију још увек недовољни да покрију захтеве тржишта ревизије.

Тренутно у Републици Србији 57 предузећа за ревизију има дозволу за обављање послова ревизије финансијских извештаја, а услуге ревизије пружа 203 лиценцираних овлашћених ревизора запослених у овим предузећима. У току 2011. године обављено је укупно 5.197 ревизија годишњих и консолидованих финансијских извештаја. Ако се томе дода податак да просечан број обављених ревизија финансијских извештаја у 2011. години по једном лиценцираном овлашћеном ревизору износи 31, у том случају неопходан квалитет ревизије могуће је обезбедити адекватнијом сразмером броја ревизора и обвезника ревизије. С тим у вези, захтеви у погледу контроле квалитета обављања ревизије намећу потребу повећања кадровских капацитета и потребног времена за обављање сваке појединачне ревизије.

Такође, стварање амбијента за квалитетније ревизорско и финансијско извештавање и унапређење контроле квалитета рада друштава за ревизију и ревизора, позитивно ће утицати на потенцијалне инвеститоре да врше нова улагања у привреду Републике Србије.

- Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о Предлогу закона?

У поступку израде Предлога закона спроведене су бројне консултације као и детаљна јавна расправа са свим учесницима заинтересованим за уређивање предметне материје.

Министарство финансија и привреде је у циљу израде овог закона у октобру 2012. године, формирало посебну Радну групу. Радна група у којој су учествовали представници државних органа (Министарство финансија и привреде, Пореска управа, Народна банка Србије, Комисија за хартије од вредности, Агенција за привредне регистре и Агенција за приватизацију), представник универзитета, као и чланови Коморе овлашћених ревизора, одржала је бројне састанке на којима су разматрана питања која су предмет уређивања овог закона.

Текст Предлога закона је упућен на јавну расправу крајем фебруара 2013. године и био је јавно доступан на сајту министарства надлежног за послове финансија и привреде. У оквиру јавне расправе, сви релевантни субјекти: надлежна министарства, Комисија за хартије од вредности, Народна банка Србије, Комора овлашћених ревизора, Агенција за привредне регистре, професионалне организације и удружења у области рачуноводства, предузећа за ревизију, консултантске куће и др. заинтересована лица имала прилику да изнесу своје ставове и сугестије.

У организацији Привредне коморе Београда, 12. марта 2013. године организована је јавна расправа на којој су представницима привреде, струковних удружења у области рачуноводства и ревизије и другим учесницима, од стране Министарства финансија и привреде, у виду презентације, представљена нова решења у Предлогу закона о ревизији, након чега су учесници активно дискутовали.

У циљу побољшавања текста Предлога закона, узете су у разматрање све достављене примедбе и сугестије учесника јавне расправе.

Прихваћене су примедбе и сугестије учесника јавне расправе које се односе на прецизирање појмова који се користе у овом закону, услове за ослобађање полагања испита, односно дела испита за стицање звања овлашћени ревизор, примедбе у вези са садржином уговора о ревизији и ограничењима за обављање додатних услуга уз услуге ревизије, као и примедбе које се тичу делокруга рада и организације Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије.

У начелу нису прихваћене примедбе које нису у сагласности са захтевима директива ЕУ у области статутарне ревизије.

Нису прихваћене примедбе појединих друштава за ревизију да се не дозволи ревизорима предузетницима да обављају делатност ревизије финансијских извештаја. Осма Директива ЕУ дозвољава да се делатност ревизије обавља у свим облицима организовања привредних субјеката које познаје закон о привредним друштвима, па и у форми предузетника. У упоредном законодавству дозвољене су све форме организовања које познаје закон о привредним друштвима. Сагласно Предлогу закона, самостални ревизор (предузетник) у погледу обављања ревизије мора да испуњава услове као и друштво за ревизију (поштовање правила за обављање ревизије, осигурање од одговорности за штету, заштита података, забрана обављања ревизије и др.), па с тим у вези нема разлога да се и овој форми организовања привредних субјеката (форма предузетника) не омогући обављање послова ревизије.

Нису прихваћене примедбе учесника јавне расправе да се детаљније уреди материја интерне ревизије. Интерна ревизија је у Предлогу закона уређена у оној мери колико је потребно да се одржи континуитет са актуелним Законом о рачуноводству и ревизији у погледу сертификавања интерних ревизора и прописа који се с тим у вези ослањају овај закон. Нпр: Закон о привредним друштвима захтева од јавних акционарских друштава да најмање једно лице надлежно за унутрашњи надзор пословања мора испуњавати услове прописане за интерног ревизора у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија. С тим у вези, треба имати у виду да је основни предмет уређивања овог закона, статутарна (екстерна) ревизија, која се према својој функцији и значају у великој мери разликује од интерне ревизије и као таква предмет је детаљног уређивања. Нова Осма директива ЕУ чије одредбе смо дужни да имплементирамо у домаће прописе, уређује само материју статутарне (екстерне) ревизије. У делокругу директиве није уређивање интерне ревизије. Пракса у земљама ЕУ је да се интерни ревизори организују у посебна струковна удружења или институте у оквиру којих могу да остварују и штите интересе професије.

Није прихваћена примедба да се скрати рок за обавезну замену (ротирање) лиценцираног овлашћеног ревизора, потписника ревизорског извештаја код истог обвезника ревизије. Предложеним законским решењем уређује се општи оквир за обављање ревизије. Предлогом закона остављена је могућност да се посебним законима уреди „ротација” ревизора и за краћи период (нпр: као што је то уређено законом којим се уређују банке, законом којим се уређује тржиште капитала и сл.) Обавеза друштава за ревизију да најкасније сваке седме године од почетка обављања ревизије финансијских извештаја код истог обвезника ревизије изврше замену лиценцираног овлашћеног ревизора потписника ревизорског извештаја преузета је из нове Осме директиве ЕУ.

- Које ће мере током примене акта бити предузете да би се остварили разлози доношења акта?

С обзиром да је примена закона условљена доношењем одговарајућих аката Коморе овлашћених ревизора и министарства надлежног за послове финансија, претпоставка за његову примену јесте доношење тих аката у прописаном року.

Према предложеном законском решењу, Комора овлашћених ревизора је надлежна да доноси подзаконска општа акта за спровођење овог закона. Општа акта Коморе могу ступити на снагу тек по добијању сагласности од стране Министарства финансија и привреде.

Оквирно треба донети око дванаест подзаконских аката, а постоји могућност да буде донет и мањи број, с обзиром да поједина питања подзаконског уређивања могу бити обухваћена једним општим актом. С тим у вези, тачан назив подзаконских аката није могуће унапред одредити. Комора овлашћених ревизора је као професионално тело ревизора у Републици Србији, основана Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06 и 111/09) и наставља са радом у складу са одредбама овог закона. Комора је дужна да своје постојеће акте усклади са одредбама овог закона у року од шест месеци од његовог ступања на снагу, као и да у овом року донесе нова општа акта у складу са својим надлежностима.

Министарство финансија и привреде не доноси непосредно општа акта за спровођење овог закона, већ даје сагласност на сва општа акта Коморе у делу који се односи на обављање поверених послова (јавна овлашћења).

Овим законом (у року од 90 дана од дана ступања на снагу) образује се Одбор за јавни надзор над обављањем ревизије. Ово тело је између осталог надлежно да даје мишљења на општа акта Коморе овлашћених ревизора на основу којих Министарство даје сагласност на та општа акта, да предлаже Министарству мере у надзора над радом лиценцираних овлашћених ревизора, самосталних ревизора и друштава за ревизију, као и да обавља и друге активности у складу са овим законом.

V. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Примена овог закона захтева издвајање средстава из буџета Републике Србије за финансирање накнада за рад чланова Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије. Одлуком о образовању овог одбора утврдиће се висина износа накнаде која ће се исплаћивати сваком од чланова, а која се обично одређује у процентуалном износу у односу на нето плату помоћника директора управе у саставу министарства.

Примена овог закона захтева издвајање средстава из буџета Републике Србије за финансирање ванредних контрола квалитета рада друштава за ревизију и ревизора, које Министарство финансија и привреде може наложити Комори овлашћених ревизора у складу са овим законом. У том случају из буџета би се финансирала накнада за рад контролора који би по захтеву Министарства био ангажован у поступку ванредне контроле, а средства издвојена за ту намену би се кретала до висине плате врховног државног ревизора запосленог у Државној ревизорској институцији.

Предложено законско решење предвиђа и велики број додатних активности које ће министарство надлежно за послове финансија поред редовних активности утврђених прописима којим се уређује надлежности министарства морати да обавља. Додатне активности се пре свега односе на пружање стручне и административне помоћи Одбору за јавни надзор, као телу Владе Републике Србије које је одговорно за функционисање и квалитет рада ревизорске професије у нашој земљи. С тим у вези, Министарство ће припремати акта у појединачним предметима у вези са издавањем и одузимањем лиценци за обављање ревизије физичким лицима и дозвола за рад друштвима за ревизију, изрицањем мера у поступку надзора, а обављаће и активности које се односе на припрему и обраду документације у вези са давањем мишљења и сагласности на општа акта Коморе овлашћених ревизора и друге послове за потребе овог тела и Министарства. Такође, ово министарство ће пружати стручну и административну помоћ у раду Националне комисије за рачуноводство, која спроводи активности у складу са законом којим се уређује рачуноводство. Имајући у виду наведено, а у циљу квалитетног обављања наведених послова потребно је ојачати, односно повећати постојеће кадровске капацитете овог министарства у Сектору за финансијски систем - Група за рачуноводство и ревизију на укупно четири до пет запослених (тренутно три запослена).

VI. ПОВРАТНО ДЕЈСТВО ЗАКОНА

У складу са чланом 197. став 2. Устава Републике Србије, а у циљу заштите јавног интереса у погледу независности и објективности у обављању ревизије, предлаже се повратна примена закона у делу који се односи на обавезну замену (ротирање) лиценцираног овлашћеног ревизора потписника ревизорског извештаја (члан 113). У складу са предложеним законским решењем, друштва за ревизију имају обавезу да врше замену (ротацију) кључног ревизорског партнера, потписника ревизорског извештаја, најкасније

сваке седме године од почетка ревизије код истог обвезника ревизије, осим ако посебним законом није друкчије уређено. С тим у вези, намера предлагача закона била је да се друштва за ревизију обавезу да рок за замену (ротацију) лиценцираних овлашћених ревизора (вођа ревизорских тимова), рачунају од прве обављене ревизије у складу са актуелним Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 99/11 - др. закон) који је ступио на снагу 2006. године. Тиме би се онемогућило да исти лиценцирани овлашћени ревизор који је нпр. претходних пет година, као вођа ревизорског тима, потписивао ревизорске извештаје код истог обвезника ревизије (максимална дужина периода ротације прописана актуелним Законом), због ступања на снагу новог закона, добије још додатних седам година да обавља ревизију код овог обвезника ревизије (укупно дванаест година). Сагласно предложеном решењу, ако је лиценцирани овлашћени ревизор пре ступања на снагу овог закона обављао ревизију код истог обвезника ревизије у трајању од максималних пет година, моћи ће да обавља ревизију код овог обвезника ревизије још најдуже две године од ступања на снагу овог закона (укупно седам година).